klik201086013/00594-1/2024

Pedagógiai Program

Ibrányi Árpád Fejedelem Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

2023.

klik201086013/00594-1/2024

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETÉS 4
1.1 A PEDAGÓGIAI PROGRAM TÖRVÉNYI HÁTTERE 4
1.2 A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSÁNAK SZABÁLYAI, FELÜLVIZSGÁLATA, MÓDOSÍTÁSA 4
1.3 AZ INTÉZMÉNY KÜLDETÉSNYILATKOZATA 5
1.4 AZ INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA 6

2. NEVELÉSI PROGRAM 8
2.1 A NEVELŐ - OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI 8
2.1.1 PEDAGÓGIAI FOLYAMATAINK 17
2.2 A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS ISKOLAI FELADATOK 22
2.2.1 A TANULÓI LEMORZSOLÓDÁSSAL VESZÉLYEZTETETT INTÉZMÉNYEK TÁMOGATÁSA 25
2.3 A TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK, EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK 26
2.4 KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG 36
2.4.1 SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG 36
2.4.2 A BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG 37
2.4.3 A GYERMEKEK VÉDELMÉRŐL ÉS A GYÁMÜGYI IGAZGATÁSRÓL SZÓLÓ TÖRVÉNY SZERINT HÁTRÁNYOS ÉS HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG 39
2.4.4 A LEMORZSOLÓDÁSSAL VESZÉLYEZTETETT TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG 40
2.4.5 A KIEMELTEN TEHETSÉGES TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG 41
2.5 A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL, AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK 43
2.5.1 A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNERI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI. KAPCSOLATTARTÁS A SZÜLŐKKEL, A TANULÓKKAL, AZ ISKOLA PARTNEREIVEL 43
2.6 A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI 49
2.7 A FELVÉTEL ÉS ÁTVÉTEL SZABÁLYAI 50
2.8 AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV 51

3. AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE 52
3.1 AZ ÚJ NAT SZERINTI SZAKASZOK 52
3.2 VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK 53
3.2.1 A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI 54
3.3 KERETTANTERVEK INTÉZMÉNYÜNKBEN 55
3.4 KOMPLEX ALAPPROGRAM 55
3.5 LEGOROBOTIKA 80
3.6 A NAT-BAN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK AZ ISKOLA HELYI TANTERV TANTÁRGYI STRUKTÚRÁJÁBAN 87
3.7 A CSOPORTBONTÁSOK ÉS EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSI ELVEI 88
3.8 AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI 90
3.9 A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA, A TANULÓK
3.10 A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE 92
3.10.1 AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS FORMÁI 95
3.11 AZ ÉRTÉKELÉS KATEGÓRIÁI AZ ELSŐ OSZTÁLYTÓL A 2. ÉVFOLYAM FÉLÉVÉIG 100
3.12 A TANULÓK JUTALMAZÁSÁNAK, MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ, MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK 100

4. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK 104
4.1 A PEDAGÓGIAI PROGRAM HATÁLYBA LÉPÉSE .....
4.2 AZ INTÉZMÉNYBEN MŰKÖDŐ EGYEZTETŐ FÓRUMOK NYILATKOZATAI .....

4.3 A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSÁRÓL ÉS JÓVÁHAGYÁSÁRÓL SZÓLÓ ZÁRADÉK
4.4 FENNTARTÓI ÉS MŰKÖDTETŐI JÓVÁHAGYÓ NYILATKOZAT

5. FÜGGELÉK
1. SZ. FÜGGELÉK: AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI ELVEK, FELADATOK
2.1. SZ. FÜGGELÉK: HELYI TANTERV - ALSÓ TAGOZAT 1-2.ÉVFOLYAM
2.2. SZ. FÜGGELÉK: HELYI TANTERV- ALSÓ TAGOZAT 3-4. ÉVFOLYAM
2. SZ. FÜGGELÉK: HELYI TANTERV - FELSŐ TAGOZAT 5-8. ÉVFOLYAM
3. SZ. FÜGGELÉK: HELYI TANTERV - ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA

Intézmény neve: Ibrányi Árpád Fejedelem Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
Székhelye: 4484 Ibrány, Lehel utca 59.
OM azonosító: 201086
Tagintézményeink:
- Árpád Fejedelem Általános Iskola, Paszabi Túri Sándor Tagintézménye

4475 Paszab, Fő út 1.
- Árpád Fejedelem Általános Iskola, Tiszaberceli Bessenyei György Tagintézménye

4474 Tiszabercel, Fő utca 19.
- Árpád Fejedelem Általános Iskola, Sényői Tagintézmény

4533 Sényő, Kossuth u. 20/C
Fenntartó neve:
Nyíregyházi Tankerületi Központ
4400 Nyíregyháza, Sóstói út 31./B

1. A Pedagógiai Program törvényi háttere

Jogszabályi háttér:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkt.)
- kerettantervek kiadásáról szóló 51/2012. EMMI- rendelet, (továbbiakban: KR]
- A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról (továbbiakban: NAT)
- a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI- rendelet
  a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI r. (Vhr.),
- a nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. r.

1.2 A Pedagógiai Program elfogadásának szabályai, felülvizsgálata, módosítása

A Pedagógiai Program tervezetét az iskola igazgatója készíti el, melyet a nevelőtestület véleményez. Amennyiben módosító javaslatok érkeznek a nevelőtestület részéről, azok figyelembe vételével az iskola igazgatója elkészíti a Pedagógiai Program végleges tervezetét. A tervezetet véleményezi a diákönkormányzat, az intézményi tanács, az iskolai szülői munkaközösség. A pedagógiai programot az iskola nevelőtestülete fogadja el, és végül az iskola igazgatója hagyja jóvá.

Ha a nevelőtestület nem fogadja el a pedagógiai programot, köteles véleményét

eljuttatni az igazgatóhoz 15 napon belül, aki a véleményeket egyezteti, összesíti.

A Pedagógiai Program azon rendelkezéseire, amely a fenntartónak többletkötelezettséget jelent, be kell szerezni a fenntartó egyetértését.

A módosított Pedagógiai Programot a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni felmenő rendszerben.

Az érvényben lévő Pedagógiai Programot kötelező felülvizsgálni, módosítani, ha

- jogszabályi változás következik be,
- a fenntartó, az igazgató, a nevelőtestület, diákönkormányzat, a szülői szervezete kezdeményezi.

A nevelőtestület részéről kezdeményezett felülvizsgálati javaslatot írásban kell átadni az igazgatónak.

1.3 Az intézmény küldetésnyilatkozata

Tanulóink kapnak azokból az egyetemes értékekből, amelyek egy kiegyensúlyozott élet alapjait képezik, és amelyekre stabil tudás építhető. Ha válaszolni akarunk korunk kihívásaira, fel kell készítenünk a gyerekeket a versenyre, a rájuk váró küzdelmekre, amelyek átszövik életüket, mindennapjaikat. Immanuel Kant iránymutatása szerint „gyermeknevelés kor emlékeznünk kell, hogy nem a jelenlegi éltre nevelünk, hanem a jövőbelire, jobb állapotára az emberi fajnak, vagyis olyan életre, amelyben az élet minősége jobb...Mi a jövőre való gyermeknevelés sel jobbítjuk meg a világot."

Mindent, megteszünk, hogy egészséges, önmagukban bízó, képességeiknek és adottságaiknak megfelelően teljesítő tanulókat bocsássunk ki az iskola kapuján.

Hangsúlyozzuk a komplex személyiségfejlesztés fontosságát, mely az intellektuális fejlesztés mellett a nevelési feladatok vállalását is jelenti. Oktató-nevelő munkánk a tudás közvetítésére, az erkölcsi értékrend átadására, egymás elfogadására, megbecsülésére épül.

Megújulásra, önművelésre igényt tartó tanulókat kell nevelnünk, akik számára az élethossziglani tanulás természetes életformává válik, hiszen ezt követeli meg a felgyorsult, kitágult világ, a tudományok gyors fejlődése, az információ áradat.

Fontos feladatunk a tudás értékének helyreállítása. Mindenkit a képességei legteljesebb kibontakoztatására kívánunk buzdítani. Nem kell, nem is lehet mindenkinek mindent azonos szinten tudnia, de fontosnak tartjuk, hogy mindenki találja meg a helyét valahol a rendszerben, s valamiben érezze magát fontosnak, sikeresnek.

Célunk megtanítani, hogyan vegyék észre a világban a szépet, a jót, az érdekeset, a hasznosat, megismertetni tanulóinkkal az ismeretszerzés örömét. Intézményünk hagyományainak, értékeinek megóvása és továbbadása mellett újakat kívánunk teremteni.

Tanulóink sokoldalú, korszerű tudást nyújtó, gyermekközpontú nevelésben

4.3 A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSÁRÓL ÉS JÓVÁHAGYÁSÁRÓL SZÓLÓ ZÁRADÉK
4.4 FENNTARTÓI ÉS MŰKÖDTETŐI JÓVÁHAGYÓ NYILATKOZAT

5. FÜGGELÉK
1. SZ. FÜGGELÉK: AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI ELVEK, FELADATOK
2.1. SZ. FÜGGELÉK: HELYI TANTERV - ALSÓ TAGOZAT 1-2.ÉVFOLYAM
2.2. SZ. FÜGGELÉK: HELYI TANTERV- ALSÓ TAGOZAT 3-4. ÉVFOLYAM
2. SZ. FÜGGELÉK: HELYI TANTERV - FELSŐ TAGOZAT 5-8. ÉVFOLYAM
3. SZ. FÜGGELÉK: HELYI TANTERV - ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA

Intézmény neve: Ibrányi Árpád Fejedelem Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
Székhelye: 4484 Ibrány, Lehel utca 59.
OM azonosító: 201086
Tagintézményeink:
- Árpád Fejedelem Általános Iskola, Paszabi Túri Sándor Tagintézménye
4475 Paszab, Fő út 1.
- Árpád Fejedelem Általános Iskola, Tiszaberceli Bessenyei György Tagintézménye
4474 Tiszabercel, Fő utca 19.
- Árpád Fejedelem Általános Iskola, Sényői Tagintézmény
4533 Sényő, Kossuth u. 20/C

Fenntartó neve:
Nyíregyházi Tankerületi Központ
4400 Nyíregyháza, Sóstói út 31./B

1. A Pedagógiai Program törvényi háttere

Jogszabályi háttér:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkt.)
- kerettantervek kiadásáról szóló 51/2012. EMMI- rendelet, (továbbiakban: KR]
- a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. r. Rendelet, (továbbiakban: NAT)
- a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI- rendelet
  a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI r. (Vhr.),
- a nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. r.
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
-

1.2 A Pedagógiai Program elfogadásának szabályai, felülvizsgálata, módosítása

A Pedagógiai Program tervezetét az iskola igazgatója készíti el, melyet a nevelőtestület véleményez. Amennyiben módosító javaslatok érkeznek a nevelőtestület részéről, azok figyelembe vételével az iskola igazgatója elkészíti a Pedagógiai Program végleges tervezetét. A tervezetet véleményezi a diákönkormányzat, az intézményi tanács, az iskolai szülői munkaközösség. A pedagógiai programot az iskola nevelőtestülete véleményezi, és javasolja elfogadásra a fenntartó felé.

Az érvényben lévő Pedagógiai Programot kötelező felülvizsgálni, módosítani, ha

- jogszabályi változás következik be,
- a fenntartó, az igazgató, a nevelőtestület, diákönkormányzat, a szülői szervezete kezdeményezi.

A nevelőtestület részéről kezdeményezett felülvizsgálati javaslatot írásban kell átadni az igazgatónak.

1.3 Az intézmény küldetésnyilatkozata

Tanulóink kapnak azokból az egyetemes értékekből, amelyek egy kiegyensúlyozott élet alapjait képezik, és amelyekre stabil tudás építhető. Ha válaszolni akarunk korunk kihívásaira, fel kell készítenünk a gyerekeket a versenyre, a rájuk váró küzdelmekre, amelyek átszövik életüket, mindennapjaikat. Immanuel Kant iránymutatása szerint „gyermeknevelés kor emlékeznünk kell, hogy nem a jelenlegi éltre nevelünk, hanem a jövőbelire, jobb állapotára az emberi fajnak, vagyis olyan életre, amelyben az élet minősége jobb…Mi a jövőre való gyermeknevelés sel jobbítjuk meg a világot."

Mindent, megteszünk, hogy egészséges, önmagukban bízó, képességeiknek és adottságaiknak megfelelően teljesítő tanulókat bocsássunk ki az iskola kapuján.

Hangsúlyozzuk a komplex személyiségfejlesztés fontosságát, mely az intellektuális fejlesztés mellett a nevelési feladatok vállalását is jelenti. Oktató-nevelő munkánk a tudás közvetítésére, az erkölcsi értékrend átadására, egymás elfogadására, megbecsülésére épül.

Megújulásra, önművelésre igényt tartó tanulókat kell nevelnünk, akik számára az élethossziglani tanulás természetes életformává válik, hiszen ezt követeli meg a felgyorsult, kitágult világ, a tudományok gyors fejlődése, az információ áradat.

Fontos feladatunk a tudás értékének helyreállítása. Mindenkit a képességei legteljesebb kibontakoztatására kívánunk buzdítani. Nem kell, nem is lehet mindenkinek mindent azonos szinten tudnia, de fontosnak tartjuk, hogy mindenki találja meg a helyét valahol a rendszerben, s valamiben érezze magát fontosnak, sikeresnek.

Célunk megtanítani, hogyan vegyék észre a világban a szépet, a jót, az érdekeset, a hasznosat, megismertetni tanulóinkkal az ismeretszerzés örömét. Intézményünk hagyományainak, értékeinek megóvása és továbbadása mellett újakat kívánunk teremteni.

Tanulóink sokoldalú, korszerű tudást nyújtó, gyermekközpontú nevelésben részesülve képesek lesznek a megújulásra, önművelésre, pozitív jövőkép megfogalmazására.

részesülve képesek lesznek a megújulásra, önművelésre, pozitív jövőkép megfogalmazására.

Olyan intézményt kívánunk működtetni, amely minden diák számára biztonságos, barátságos, a múlt értékeit megőrző, a személyiséget fejlesztő, az egész életen át tartó tanulás megalapozását biztosító nevelési-oktatási intézmény.

Olyan iskolát szeretnénk, ahol világos szabályok között együtt dolgozik diák és felnőtt, akik kreativitásra, fejlődésre, emberségre ösztönzik egymást, ahol a tudás, az egymásért való tenni akarás, a többre és jobbra vágyás, a szeretet még értéknek számít a minket körülvevő világban.

Olyan többcélú nevelési-oktatási intézményt akarunk, amely minden tagintézményében azonos minőségű és eredményes szolgáltatást nyújt.

Célunk, hogy az egy intézménnyé forró tagintézmények, iskolák az azonos szemlélet és pedagógiai módszerek átvétele mellett megtartsák sajátos, egyedi arculatukat, s tovább folytassák az eddig bevált jó gyakorlatokat.

Pedagógiai programunk helyi tantervét a törvényi előírásoknak megfelelően alakítottuk ki. A tantervek, a követelmények, az alkalmazott módszerek, a mérési eszközök egymást erősítik. Pedagógiai programunk megvalósítása érdekében a tagintézmények dolgozói szorosan együttműködnek.

1.4 Az intézmény bemutatása

Az Ibrányi Árpád Fejedelem Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola a település két általános iskolája közül a nagyobb létszámú, fenntartója és működtetője a Nyíregyházi Tankerületi Központ. Három tagintézményünk Sényő, Tiszabercel és Paszab települések általános iskolái.

Az intézmény nyolc osztályos általános iskolai és alapfokú művészeti képzést kínál.

A pedagógusok tevékenységének koordinálását a háromtagú iskolavezetés és a szakmai munkaközösség-vezetők végzik. Jelenleg négy munkaközösség működik: humán munkaközösség, reál munkaközösség, alsós munkaközösség és a művészeti munkaközösség.

Az 1-4. évfolyam tanulói számára napközis ellátást biztosítunk. Igény esetén első és a második évfolyam egy-egy osztályában iskolaotthonos képzés van mely módszerrel mind a szülők, mind a gyerekek nagyon elégedettek. A félévi és évvégi tanulmányi átlag hármas szint alá csökkenése a tanulószobán való részvételt kötelezővé teszi.

Az alsó tagozat alapozó képzését nagy gyakorlattal rendelkező tanítók végzik. Felső tagozatban szakos ellátottságunk 100 százalékos, szaktanáraink felkészültsége, nagy szakmai tapasztalata biztosítéka az eredményes munkának.

Nagy jelentőséget tulajdonítunk a kulcskompetenciák kialakításának, az életen át tartó, tanuláshoz szükséges tanulási képességek kiművelésének. A tanulásszervezésben a tevékenység központú tanítási gyakorlatot honosítjuk meg, a tanulásszervezés egyik fő feladata a tanulókhoz optimálisan alkalmazkodó differenciálás.

A diákok egy része ingerszegény környezetből kerül hozzánk, így fel kell vállalnunk a felzárkóztatást, a tudás iránti igény kialakítását, a tanulás fontosságának tudatosítását és a viselkedéskultúra megalapozását. Speciális programokkal segítjük a szociokulturális hátránnyal induló tanulókat. Felzárkóztatjuk a lassabban haladókat, fejlesztjük a kulcskompetenciákat.

A Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei napi szinten segítik az intézményben folyó oktató nevelő munkát. Iskolánk befogadó intézményként működik. A szakmai alapdokumentumunk és a Pedagógiai Programunk a következő tanulók fogadását engedélyezi: mozgáskorlátozott tanulók, hallássérült tanulók, enyhén értelmi fogyatékos tanulók, beszédfogyatékos tanulók, autista tanulók, pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók.

A 2017 augusztus 1-től intézményünk bekapcsolódott „A tanulói lemorzsolódással veszélyeztett intézmények támogatása" elnevezésű kiemelt pályázatba. A projekt vállalt célja, hogy az intézményünkben lévő veszélyeztetett tanulók arányát 10% alá csökkentjük.

Szem előtt tartjuk a kiemelkedő képességű gyerekek iskolai munkáját. Tehetségük gondozására külön gondot fordítunk, részükre szakköröket, tehetséggondozó tanórákat biztosítunk, versenylehetőségeket teremtünk. Szorgalmazzuk, hogy tanulóink minél több helyi, megyei és országos versenyen vegyenek részt. A 2009-ben megalakult Géniusz Palántaképző tehetséggondozó műhelyünk megfelelő keretet ad ennek a munkának. A tanév végén a legeredményesebb tanulók Géniusz Palánta-díj kitüntetésben részesülnek.

Pedagógiai programunk szerint elsőbbséget élvez a matematika, az idegen nyelv és az informatika oktatása. A tanulók két idegen nyelvet tanulhatnak: németet és angolt. Három korszerű számítástechnikai szaktantermünkben a gyerekek magas szinten sajátíthatják el az informatikai és számítástechnikai ismereteket, megtanulják az Internet használatát, a legmodernebb számítástechnikai eszközrendszer segítségével játszva mélyíthetik el ismereteiket. Az intézményben működő tizenhét interaktív tábla élményszerű tanulást nyújt gyermekeink számára mind a tanórákon, mind a tehetséggondozó, felzárkóztató foglalkozásokon. A diákok tudásuknak bővítésére az iskola könyvtárát is igénybe vehetik.

A 2016-2017. tanévtől az intézményben bevezetésre került a LEGO-módszertan, melynek keretében a LEGO-robotika alapjait sajátítják el a gyerekek, a rendelkezésünkre bocsátott, a módszertan gyakorlati elmélyítéséhez nélkülözhetetlen, nagy értékű LEGO-készlet segítségével. Az eljárás eleinte szakkör jelleggel, 2018 szeptemberétől óraszámba beépítve működik.

A 2018-2019. tanévtől az iskola bekapcsolódott a Komplex Alapprogram „A köznevelés módszertani megújítása a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentése céljából" elnevezésű pályázati programba, melynek keretében első lépésben minden pedagógus képzésen vett részt 2019 júniusában és augusztusában. A 2019-2020. tanév a program bevezetési és kipróbálási időszaka volt a 2-4. évfolyamon egy-egy osztályban, valamint a teljes 5. évfolyamon. A Komplex Alapporogram minden tanuló számára biztosítja a tanulási esélyek növelésének komplex pedagógiai módszerek rendszerszemléletű együttesét magában foglaló személyiségfejlesztő tevékenységek összességét.

Az iskola specialitása a művészeti oktatás. Az érdeklődő gyerekek zenetagozaton (rézfúvós, fafúvós, zongora és ütős tanszakokon), képzőművészeti és színjáték tagozatokon próbálhatják ki tehetségüket. A zeneiskolánk hangverseny terme lehetőséget ad a gyerekek művészeti ismereteinek bemutatására. Színjátszó csoportunk több alkalommal szerzett ezüstminősítést. A néptánc oktatása szakkör jelleggel zajlik, 1-4. osztályos táncosaink sok iskolai és városi rendezvénynek színes foltjai.

Nagy szerepe van az iskolai diákönkormányzatnak, mely gazdag programokat ajánl a tanulók szabad idejének hasznos eltöltésére. Célkitűzéseink megvalósításában partnerként áll mellénk a Szülői Munkaközösség, segítséget nyújt a tanulók munkájának elismeréséhez, szabadidős tevékenységek megvalósításához.

Az intézmény épülete új, korszerű, minden modern felszereléssel ellátott. A sportolási lehetőségek minden diák számára adottak: tornatermünk 2015 nyarán került felújításra, ezzel együtt egy műfüves focipálya is megépült az iskola udvarán.

2. Az iskola nevelési programja

2.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.

ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
Alapelvünk az iskolánk partnerközpontú működtetése.	Célunk: -A szülőkkel úgy együttműködni, hogy a szülők és az iskola egyaránt érezze: közösek a céljaink és az érdekeink. Az óvoda vezesse át a gyermeket a játékközpontú tevékenységből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Célunk jó kapcsolatot tartani a Tankerületi Központtal, a tagintézményekkel, az önkormányzatokkal és a többi közoktatási intézménnyel.	Folyamatos kapcsolattartás az önkormányzattal, a helyi kulturális és oktatási intézményekkel, SZMK választmánnyal. A klientúra igényeinek rendszeres kikérése, javaslatainak megvalósítása, segítség-kérés. Visszajelzés a felmerült problémákról, mérések eredményéről.	Jó kapcsolat kialakításával, ahol a fenntartó, az iskola, a szülő, az óvoda egyaránt érzi, hogy közösek a céljaik az érdekeik.	Szülői értekezlet, fogadóóra, nyílt tanítási nap, SZMK, szülői segítség a rendezvényeken. Az óvoda-iskola kapcsolata, ill. az önkormányzat és az iskola kapcsolata.
Az iskolánk nevelési elveiben és gyakorlatában a megértés, a bizalom, a szeretet, a tisztelet, a tolerancia, a lelkiismereti szabadság megkülönböztetett szerepet kap.	Tudatosítjuk gyermekeinkben az erkölcsi értékeket. Humánus magatartásmintákat, pozitív szokásokat alakítsunk ki. Legyenek képesek egészségesen önérvényesítő viselkedésre, tudjon önuralmat tanúsítani, valamint toleranciát másokkal szemben.	Az aktív tanulási tevékenységek (kooperatív tanulási technikák, projektek) közben fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, empátiáját, toleranciáját. Személyes példával modellt adunk a gyermekeknek az empátiás személyes kapcsolatok kialakítására.	Az önismeret alakítása, az önértékelés képességének fejlesztése, az együttműködés értékének tudatosítása a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.	Kooperatív technikák alkalmazása, projektek. Hagyományőrzés (megemlékezések) Erkölcstan tantárgy tanítása
Iskolánk nevelő–oktató munkáját a demokrácia értékei, a nemzeti értékek, az európai humanista értékrend hatja át.	Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartására.	Erősítsük az Európához tartozás tudatát. Tudatosítjuk gyermekeinkben a szűkebb és tágabb környezetből megismerhető erkölcsi értékeket. Erősítjük a pozitív szokásokat és a humánus magatartásformákat. A demokratikus normarendszer kiterjesztése az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra.	Az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosítása. Az erkölcsi meg-győzés és cselekvés összhangjának felismertetése.	Személyes példamutatás. Projektek Viták Gyűjtőmunka Szerepjátékok Előadás a másságról Down világnap
A nevelő kezdeményező szerepe érvényesül a pedagógiai légkör kialakításában, a tanulók aktivitásának ki-bontakozásában, tevékenységük	Olyan pedagógiai légkör kialakítása a cél, ahol érvényesül a pedagógus kezdeményező szerepe – amely lehetőséget ad a	A pedagógus „elérhető, megszólítható" is-kolánkban. A tanár-diák kapcsolat ösztönző – fej-lesztő hatású. A munkáltatásé, az aktív	Növeljük a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányát. Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a	A személyes példamutatás, a szemléltetés, a cselekvés, az aktivizáló módszerek rendszeres alkalmazása.

megszervezésében, személyiségük fejlesztésében. Alapelvünk, hogy a pedagógus és a növendék egyenrangú félként vesz részt a folyamatban, közöttük aktív kölcsönhatás van.	tanulók aktivitásának kialakítására, kibontakoztatására, személyiségfejlesztés ére. Jellemezze munkánkat a következetes követelés és igényesség, másrészt a tanulók jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása.	részvételé a vezető szerep. A tanulásszervezés meghatározó szempontja a tanulók aktivitásának optimális kibontakoztatása legyen.	feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.	Projektek tanítási órán és tanórán kívül. Részvétel pályázatokon, prezentációk. Kooperatív technikák.
ALAPELVEK	**CÉLOK**	**FELADATOK**	**ELJÁRÁSOK**	**ESZKÖZÖK**
Megismertetjük diákjainkkal nemzeti kultúránkat, történelmünket, természeti és környezeti értékeinket, nemzeti hagyományainkat, ezzel is erősítve tanítványainkban a haza, a szülőföld szeretetét. Kiemelt figyelmet fordítunk az emberiség előtt álló közös problémákra. A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztését alapvetőnek tartjuk. Alapvető értéknek tekintjük továbbá a szűkebb és tágabb hazához való kötődés érzését, környezetünk megismerésének és megóvásának igényét.	Ismerjék meg a tanulók lakóhelyüket, szűkebb-tágabb környezetüket, Magyarországot – annak jelképeit, ezáltal alakuljon ki hazaszeretetük, nemzeti tudatuk. A környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükséges képességek és készségek kialakítása a cél. Alakítsuk ki az alapvető kulcskompetenciákat a tanulóban: anyanyelvi idegen nyelvi matematikai természettudományos digitális hatékony önálló tanulás szociális és állampolgári kezdeményezőképess ég esztétikai és művészeti Minden kompetenciaterület tartalmazza az ismeretek, képességek és attitűdök tárházát a NAT szerint.	Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet kialakítása. Múltunk megismerése, hagyományápolás, jelképeink tisztelete, megbecsülése. Fogékonyság az élő és élettelen természet szépségei iránt. Felelősen alakítsa saját természeti, társadalmi és emberi környezetét. A kulcskompetenciák NAT által meghatározott rendszere járuljon hozzá a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a problémamegoldás, a döntéshozatal és az érzelmek kezelése elsajátításához.	Szaktárgyi és osztályfőnöki órák, ünnepi megemlékezések, kirándulások, táborozások keretében a jelképek, a hagyományok és az értékek tiszteletére, megbecsülésére és védelmére nevelünk. A modern tevékenységközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele. A tevékenységközpontú tanulási gyakorlatot honosítjuk meg. (kooperatív tanulás, projektek...)	Hagyományok kialakításával, követendő egyéni és csoportos minták kiemelésével erősítjük az erkölcsi értékeket, humánus magatartásmintákat. Tréning (tanári, tanulói) Táborozások szervezése hazánk szép tájain. Vetélkedők szervezése. Használjuk az SDT kínálta lehetőségeket, a kompetencia területekre készített programcsomagokat www.sulinovadatbázis.hu
Iskolánkban kiemelkedő a tanítás minősége. Nagy jelentőséget tulajdonítunk a kulcskompetenciák kialakításának, az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges tanulási képességek kiművelésének. Minden támogatást megadunk ahhoz, hogy tanítványaink elsajátítsák az élethosszig tartó tanulás alapjai: a	A tanulmányi versenyek eredményein tükröződjön az iskolánkban folyó minőségi munka. Az alsó tagozaton az iskola a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és	Előtérbe kerül az iskolai hatékonyság és minőség. Minőségi oktatást és nevelést kell biztosítanunk minden gyermek számára. Alapozzuk meg a tanuláshoz való pozitív viszonyt.	Rendszerező ismeretszerzési élményeket kínálunk tanulóinknak. A szervezett tanulási folyamat juttatja el őket a megismerés, a tudás öröméhez, erősíti meg önbizalmukat és növeli teljesítményük értékét.	Tanulmányi versenyek (helyi, területi, megyei, országos, nemzetközi). A diagnosztikus és formatív mérések mérőeszközeit iskolai szinten készítjük el, ill. választjuk ki. A szummatív tesztek elkészítéséhez megyei és országos standardizált mérőeszközöket alkalmazunk.

szövegértési, matematikai, szociális, életviteli és környezeti, az életpálya építési, idegen nyelvi és infokommunikációs technológiákat. A kompetencia alapú oktatás során az ismereteket – készségeket és attitűdöket kölcsönhatásban fejlesztjük.	alapkészségeket fejlesszen. Gyermekeinkben alakuljon ki a sikerorientált beállítódás. A „tanulás tanulása" és az önálló ismeretszerzés képességének kialakítása mindenki számára elérhetővé váljon. Az informatika alkalmazása, az idegen nyelvek tanulása iránti igény fejlesztése.			Önálló ismeretszerzés Tanulási technikák megismerése Cseretáborok, üdülések nyelvgyakorlás céljával. Kooperatív technikák Internet Multi Center Interaktív tábla
ALAPELVEK	**CÉLOK**	**FELADATOK**	**ELJÁRÁSOK**	**ESZKÖZÖK**
Fontos a teljes személyiség fejlesztése. A NAT valamennyi műveltségi területe szolgálja a kulcskompetenciák fejlesztését: a magyar nyelv és irodalom, az élő idegen nyelv, a matematika, az ember és társadalom földünk-környezetünk, a művészetek, az informatika, az életviteli és gyakorlati ismeretek, a testnevelés és sport	Fontos, hogy meglássuk, megláttassuk és továbbfejlesszük minden gyermekben személyiségének saját értékeit. Segítsük diákjainkat abban a folyamatban, amelyben művelt emberré, szabad és gazdag személyiséggé, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberekké válhassanak. Elégedett, magabiztos, optimista és felelősséget vállaló embereket akarunk nevelni.	Pedagógiai munkánk középpontjában mindig az egész személyiségre hatás törekvése áll.	A személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozása A helyes magatartásformák megismertetése és gyakoroltatása.	A differenciált fejlesztés alkalmazása. Erkölcstan tanítása Személyre szóló, folyamatos értékelés. Szabadidős tevékenységek. A művészeti iskola tagozatai Sportolási lehetőségek, mindennapos testnevelés Suli-mozi DÖK munka
Az iskolánk felkészíti a tanulókat az önálló ismeretszerzésre és önművelésre a szilárd alapkészségek kialakításával. A tanulásszervezésben a tevékenység-központú tanítási gyakorlatot honosítjuk meg. (kooperatív technikák – együttműködési képesség)	Minden gyermek alakítsa ki saját hatékony tanulási stratégiáját, célszerűen alkalmazza a tanulási módszereket.	Az alapozó szakasz alapozza meg a tanulási szokásokat és módszereket. A tanulásszervezés egyik fő feladata a tanulókhoz optimálisan alkalmazkodó differenciálás. A tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában aktívan működjünk közre. Az eredményes tanulási módszerek, technikák megtanítása a tanulóknak..	Az alapvető képességek és készségek elsajátítása, a mentális képességek célirányos fejlesztése. Az önálló tanulás és önművelés alapozása.	Minden gyerek számára képességeinek, érdeklődésének, ill. céljainak megfelelő programokat, tevékenységi formákat biztosítunk. Projektek Kooperatív technikák Multi-Center használata, Oktatóprogramok, Suli-mozi Kiscsoportos foglalkozások
Az iskolában minden tanulónak esélyt adunk a szociokulturális hátrányainak leküzdésére, az integrált nevelés, hatékony	Munkánkat hassa át az a törekvés, hogy a szociokulturális hátrányok minimalizálódjanak. A pedagógiai munka	A rászoruló gyerekeket hatékonyabb felzárkóztató munkával segítjük. Napközi otthonos elhelyezést kezdeményezünk.	Differenciált foglalkozás, az egyéni haladási ütemhez igazított terhelés.	Felzárkóztató csoportos foglalkozás keretében és egyéni korrepetálással. Logopédus és

felzárkóztató munka segítségével.	középpontjában a személyre szóló fejlesztés álljon.	Törődünk azon hátrányok csökkentésével, amelyek a gyerekek szociális kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű fejlődéséből fakadnak.	Az írásbeliség és szóbeliség egyensúlyára, arányára való törekvés. A tanulók arányos terhelése, érési folyamatuk követése.	pszichológus szakszerű segítségével. Minden gyerek képességeinek, érdeklődésének megfelelő programok, tevékenységi formák. Pedagógiai Szakszolgálat, életvezetési ismeretek Tankonyha
A kiemelkedő képességű tanulóknak lehetőséget adunk tehetségük kibontakoztatására.	Pedagógusaink helyezzenek kiemelt hangsúlyt a tanulók önálló problémamegoldó képességének, készségének és kreativitásának fejlesztésére. A teljesítmény- és sikerorientált beállítódás kialakítása.	Minden gyerekeket segítjük saját képességeinek megismerésében, önfejlesztő módszereinek, stratégiájának kialakításában.	A tanórai és tanórán kívüli tevékenységekben; a tanulmányi versenyeken való szerepléssel (RISZ, megyei, országos)	Tehetséggondozó szakkörök. Projektek Könyvtári foglalkozások Versenyrendszer Géniusz Palántaképző Műhely tehetséggondozó körei
ALAPELVEK	**CÉLOK**	**FELADATOK**	**ELJÁRÁSOK**	**ESZKÖZÖK**
Emberléptékű követelmény támasztás mellett minden tanulónak biztosítjuk az önmegvalósítás lehetőségét.	Alakítsuk ki az egyéni életélés kultúráját, a konstruktív életvezetés képességét.	Önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye. (önbecsülés, önbizalom) Vállalja identitását képviselje az egymás mellett élő különböző kultúrák megismerése iránti igényt.	A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszer meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően végezzük el a diagnosztikus, formatív és szummatív méréseket.	Követelésünk egybeesik a tanulók optimális teljesítményével, sikerélményhez juttatjuk őket. A pozitív motiváció eszközeivel élünk, jutalmazás-büntetés módszereinek alkalmazásában egészséges arányokat tartunk.
Iskolánk segíti a világban való eligazodást az idegen nyelvek tanításával, ahol megismerkednek más népek szokásaival, kultúrájával. Kiemelten fontos a produktív nyelvi tevékenységek fejlesztése, a szóbeliség.	Keltsük fel minden tanulóban az idegen nyelvek tanulása iránti igényt. A beszédfejlesztés fő céljai: - interakció - összefüggő beszéd	Anyanyelvén túl minden tanuló ismerje két nyelv (angol-német) alapjait. Az idegen nyelvek és népek megismerése iránti igény felkeltése. A tanuló az alapvető szükségleteinek kielégítése céljából egyszerű közléseket tud tenni, kérni, felszólítani.	Nemzetközi kapcsolatok bővítése. Rétközi és megyei nyelvi versenyeken való részvétel. Betanult szerepeket el tud játszani. Csoportos és páros felkészülés után interakcióban vesz részt.	SDT, internet Témahetek szervezése Két idegen nyelv tanítása csoportbontásban, emelt szintű angol és német oktatás idegen nyelvi lektor Párban és csoportban dolgozzák fel az adott témákat, szituációkat.
A kommunikációs és viselkedéskultúra elsajátításával kialakítjuk a tárgyi és személyes világukban való eligazodás képességét. Ily módon elősegítjük, hogy nyílt emberi kapcsolatok kialakítására legyenek képesek.	A tárgyi tudás mellé a gyermek szerezze meg mindazokat a kommunikációs képességeket is, amelyek segítségével tudását önmaga és a mások számára hasznosítani tudja.	Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. (udvariasság, fegyelem, önfegyelem) Mások szokásainak és tulajdonságainak tiszteletben tartására nevelés. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Helyzetek teremtése, melyben a tanuló a gyakorlatban bizonyíthatja megbízhatóságát, becsületességét, segítőkészségét, empátiáját.	Az osztályfőnöki helyi tanterv megvalósítása; az ember- és társadalomismeret, az etika tantárgyi modul oktatása; az értelmi és érzelmi intelligencia gazdagítása és mélyítése, a drámapedagógia eszköztárának alkalmazása.	Példaképek, eszményképek kialakítása, mellyel mintát adunk a gyerekeknek. (érzelmi nevelés – irodalmi alkotások, képzőművészeti tevékenység). Színházlátogatás Kiállítások

Az interkulturális program segítségével megismertetjük tanulóinkat a velünk élő etnikum történetével, hagyományaival, művészetével. Megtanítjuk őket a másság elfogadására. Megfelelő feltételeket nyújtunk a tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez.	Neveljük tanulóinkat a másság elfogadására, a kisebbségben élők kultúrájának megismerésére, elfogadására. Ismerjék és alkalmazzák a közösségi együttélés pozitív magatartásformáit!	A nemzeti és nemzetiségi azonosságtudat fejlesztésével az egymás mellett élő különböző kultúrák megismerése iránti igény felkeltése. A szocializáció elősegítése. A hazánkban élő kisebbség jogainak tisztelete, hagyományainak, kultúrájának tiszteletben tartása. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktuskezelésre, a megegyezésre.	Közös programok szervezése, ahol megismerhetjük más nemzetiségek szokásait, kultúráját. Szoros kapcsolattartás a Kisebbségi Önkormányzattal, Gyermekjóléti Szolgálattal (rendezvények, táboroztatás...)	Személyes példamutatással neveljük tanulóinkat a másság elfogadására. Roma vers- és mesemondó verseny Művészeti kavalkád Szerepjátékok, drámajátékok.
Lépést tartunk az informatikai forradalommal, amelyet az általános társadalmi modernizáció és az életmód átalakulása kíván meg, valamint a technikai-technológiai forradalommal a korszerű technikai szemlélettel.	Minden pedagógus és tanuló tudja alkalmazni és használni a modern számítástechnikai – informatikai eszközöket.	Tanórai keretben 5. osztálytól megtanítjuk gyermekeinknek a számítástechnika alapjait. Adaptív tanulásszervezéssel hasznosítjuk a számítógépet, az infokommunikációs technikákat.	A tanórai és tanórán kívüli foglalkozások lehetővé teszik a számítógép és a modern informatikai eszközök megismerését.	4. osztálytól az informatika tanítása. Játékos képességfejlesztő programok. IKT eszközök használata, interaktív anyagok Multi- Center
ALAPELVEK	**CÉLOK**	**FELADATOK**	**ELJÁRÁSOK**	**ESZKÖZÖK**
A közösségek biztosítanak terepet a növendékek önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakoztatásához.	A közösségek fejlesszék a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját. Alapozza meg a felkészülést a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására.	Tudatosítsuk tanulóinkban a közösség demokratikus működésének értékét és jellemzőit. Az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalma és ezek fontossága. Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, barátságra. Nyitottság az élményekre, a tevékenykedésre.	A kortárs kapcsolatok megerősítése, elemi állampolgári és mindennapi életvitellel összefüggő praktikus ismeretek nyújtása. A diákönkormányzat működtetése.	Gyakorló terepet biztosítunk az életszerű tapasztalatok megszervezéséhez: életvezetési ismeretek és háztartás-tan tanórai bevezetésével. DÖK
Derűs iskolai légkörben és környezetben biztosítjuk gyermekeink testi-lelki fejlődését. Minden iskolai tevékenységünket a gyerekek okos szeretete hatja át. Megalapozzuk a konstruktív életvezetés, az egyéni életpályaépítés és egészséges életmód készségét.	Teremtsünk olyan légkört, környezetet, ahol mindenki jól érzi magát. Szeressék és óvják természeti környezetüket. Adjunk teret a gyermek játék- és mozgás iránti vágyának. Tegye lehetővé az iskola a gyermek természetes fejlődését, érését.	Az egészséges és kulturált életmód iránti igény felkeltése, az önellátás képességének kialakítása. Az egészség megőrzésének lehetőségei, módjai. A test és a lélek harmonikus fejlesztése.	Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítése, gazdagítása, a mozgásigény kielégítése, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozása. Az egészségtan modul gyakorlati jellegű oktatása.	Esztétikus környezet kialakítása, gyermekmunkák kiállításával otthonosság teremtése. A mindennapos mozgáslehetőség biztosítása, úszásoktatás. Kooperatív tanulási technikák, drámapedagógiai módszerek, SDT-anyagok. Egészséghét Zöld-szemfüles szakkör Felelősi rendszer működtetése
Reális önismeret és életszemlélet kialakításával megalapozzuk a megfelelő továbbtanulási	A különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú,	Elérjük, hogy tanulóink mindegyike valamelyik középfokú intézményben továbbtanuljon. Felelősségvállalás kialakítása saját sorsának alakításáért	A diákok fejlődésének folyamatos követése, a személyre szóló, fejlesztő értékelése. A mindennapi életvitellel összefüggő praktikus ismeretek nyújtása. A középiskolai	Középiskolák által szervezett nyílt tanítási napokon való részvétel. Felvételi előkészítő foglalkozások szervezése. Pályaválasztási osztályfőnöki órák.

irány, ill. pálya kiválasztását.	kultúrájú gyereket – érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítsen fel iskolánk a továbbtanulásra.	(önállóság, kitartás, szorgalom). A reális önértékelés képességének kialakítása. Kapjanak folyamatos visszajelzést teljesítményükről.	nyílt tanítási napok látogatása. Záróvizsgával ellenőrizzük a kimeneti teljesítményt; ezzel emelve a továbbtanulásra való felkészítés színvonalát.	Pedagógiai intézet tanácsadása. Záróvizsga.
Alkotó pedagógiai klímát teremtünk az eredményes munka érdekében a pedagógusaink számára.	Minden pedagógus egyéni képességének és érdeklődésének megfelelően kapcsolódjon be a továbbképzésekbe, az általános iskolában hasznosítható újabb diplomák megszerzésébe.	A tantestület folyamatos továbbképzésének, önképzésének ösztönzése. Bevonása az innovációs tevékenységbe. Minden pedagógus egyéni képességei, érdeklődése szerint vállal szerepet az órán kívüli feladatokból. Munkájukat erkölcsi és anyagi elismerés kíséri.	A nevelőtestület szakmai továbbképzése, önképzése (publikációk, kutatások stb…)	Szakmai továbbképzések, önképzés, másoddiploma, publikációk, pályázatok. Szakvizsga Módszertani délutánok, szakmai napok, pszichológiai előadások
Az írásbeli szövegalkotás fejlesztése is fontos. A szövegértés a beszédértés és az olvasás kompetenciáját foglalja magába.	A cél, hogy a tanuló fő vonalaiban képes legyen megérteni a köznyelvi beszédet, tudjon követni részletesebb instrukciókat. Továbbá, hogy megértse a közlésekben kifejezett érzelmeket.	A hétköznapi témákról szóló szövegeket megértse a tanuló. Hosszabb szövegeket hallva, olvasva a kívánt információkat megtalálja, megértse.	Mindenféle szövegtípus hallgatása és olvasása a megfelelő nyelvi szinthez igazodva. - hírműsor - filmrészlet - interjú - történet, mese - vers	Könyvtárhasználat – olvasóvá nevelés Önálló prezentációk készítése. Iskolai honlap szerkesztése. Hangadó Iskolarádió adásai TINI-teázó - folyóiratok olvasása
ALAPELVEK	**CÉLOK**	**FELADATOK**	**ELJÁRÁSOK**	**ESZKÖZÖK**
Az értékelés a kompetenciákra irányuljon és kommunikatív nyelvhasználat során történjen. Igazodjon a tanulók korábbi teljesítményéhez. Lényeges az önértékelés.	A megszerzett tudás fenntartása egy életen át tartó folyamat. A bizalommal teli légkör növeli a tanuló önbizalmát, önbecsülését, önismeretét. Cél, hogy az értékelés, fejlesztő jellegű legyen.	Az értékelésnek fontos része legyen - az önértékelés - a társak értékelése. Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges. Figyelembe kell vennie az eltérő kiindulási szinteket.	Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül is szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló. Kiemeljük erősségeit, gyengeségeit.	A tanuló összes munkáját összegyűjtjük: - ünneplés - dicséret - oklevél - napló - közös értékelés - magatartás, szorgalom értékelése - Géniusz Palántaképző Műhely díjai
A művészeti oktatás a képességek, a tehetség kibontakozását szolgálja.	A művészeti iskola zene, drámapedagógiai, néptánc, kézműves szakán tanulóink kipróbálhassák alkotókedvüket, kreativitásukat, fejlődjön esztétikai képességük, mozgáskultúrájuk.	Az egészséges életritmus kialakítása. Hasznos és kultúrált szabadidő-eltöltés. Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését és gazdagítását szolgálják a művészeti iskola (zene, tánc, drámapedagógia, kézműves) délutáni foglalkozásai.	Az ismeretek tapasztalati megalapozása, a felfedezés lehetősége, a kreativitás fejlesztése.	A művészeti iskola foglalkozásai: zene, dráma, képzőművészet, néptánc; és rendezvényei: növendékek hangversenyei, művészeti tábor.
Sokféle szabadidős kínálatból választhatnak tanulóink.	Az iskola szabadidős kínálata legyen sokszínű és változatos, amiből minden tanuló választhat. (háztartási – és életvezetési ismeretek, sportolási lehetőségek, kirándulások,	A tanulói kíváncsiságra és érdeklődésre épített szabadidős tevékenységek a sokoldalú személyiségfejlesztést, a közösségfejlesztést szolgálják.	A gyermekszervezet és a diákönkormányzat által szervezett és lebonyolított gazdag és változatos szabadidős programok.	Az érdeklődés felkeltése, a játék, az eredményesség és változatosság iránti igény szükségszerűsége.

	színházlátogatások stb.)			
Iskolánk jól felszerelt; sokféle eszköz és könyv segíti a tartalmi munkát.	Tanítási órákon adekvátan használjuk a meglévő eszközöket, könyvtárunk segítse a pedagógusokat és a tanulókat az ismeretszerzésben.	Az iskolai könyvtár, a rendelkezésre álló eszközök mindennapos használata, a tudás megszerzésének szolgálatába állítása. Az ütemezett eszközbe-szerzési terv következetes végrehajtása.	Változatosan és jól kihasznált eszköztár.	Az iskola létesítményeinek, eszközeinek használata. Interaktív táblák Multi-Center Suli-mozi Informatikai termek

A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása

EFOP-3.1.5-16-2016-00001

Intézményfejlesztési terület:

1. Komplex intézményfejlesztés támogatása a köznevelési intézményekben.

Beépítendő indikátor: A hatékony, eredményes és méltányos pedagógiai gyakorlat kialakítását segítő módszertanok adaptációja és intézményi szintű gyakorlata valósul meg.

Beépítendő konkrét tevékenységek: A személyes és szociális kompetenciák fejlesztése céljából feladatellátási helyünkön a méltányos pedagógiai gyakorlat kialakítását segítő módszertanokat – LEGO robotika, Komplex Alapprogram – adaptálunk.

Pedagógiai Program

- Az intézményben alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek

A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások.

2. Komplex intézményfejlesztés támogatása a köznevelési intézményekben
Pedagógus**kompetenciák** fejlesztése

Beépítendő indikátor: A teljesítményértékelés korszerű formáinak, valamint a formatív, metakognitív értékelési formák bevezetése. Tudatos értékartikuláció a tanulásszervezés formáival a hatékonyabb, eredményesebb és méltányosabb mindennapos gyakorlat kialakítása érdekében.

Beépítendő konkrét tevékenységek: Tudatos és kritériumorientált kompetenciafejlesztés támogatása, tudatos tervezése.

- A tanulók tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja.

- A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.

3. a, Intézmény- és iskolafokok közötti **átmenetek** vonatkozásában

b, Komplex intézményfejlesztés támogatása az intézményi **partnerkapcsolatok** fejlesztésével

Beépítendő indikátor:

a, A sikeres óvoda– iskola, illetve iskolafokok közötti (alsó–felső tagozat, általános iskola–középiskola, középiskola– felsőoktatás) átmenetet támogató fejlesztéseinket tudatos terv szerint hajtjuk végre.

b, Kiemelt figyelmet fordítunk a szülőkkel, családokkal való kapcsolat kialakításra, fejlesztésére a korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében

Beépítendő konkrét tevékenységek:

a, Iskolanyitogató : A nagycsoportosok az óvónők vezetésével, illetve az érdeklődő szülőkkel meglátogatják az iskolát, ahol a leendő elsős tanítók fogadják őket. Vezetésükkel bejárják az iskolát, majd a pedagógusok közös irányításával játékos sportversenyen, tanítási órán, kézműves foglalkozáson, a zene iskola növendékeinek mini hangversenyén vesznek részt.

b, A tanév során az első félév végén a lemorzsolódás veszélyével érintett szülők bevonásával **Szülői fórumot** szervezünk, a lemorzsolódásban érintett ágazati, és ágazatközi partnerek meghívásával, aktív bevonásával.

Oktató-nevelő munkánkat akkor tekintjük eredményesnek, sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább 90%-a a nyolcadik évfolyam végén:

- Minden tantárgyból megfelelnek az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek (egyéni képességeik alapján elvárható legjobb szinten).
- Szilárd alapkészségekkel rendelkeznek.
- Rendelkeznek olyan bővíthető biztos képességekkel, készségekkel és ismeretekkel, amely képessé teszi őket a középiskolai követelmények elérésére.
- Képesek legyenek önálló ismeretszerzésre.
- Határozott elképzelése van saját közelebbi jövőjét, sorsát illetően.
- Képességeinek megfelelő továbbtanulási irányt választ.
- Probléma-érzékenyek, életkoruknak megfelelően azt képesek is megoldani.
- Öntevékenyek, aktívan részt vesznek az iskolai munkában.
- Ismerik és elfogadják a kultúrált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedési és magatartásformákat.
- Ismerik nemzeti hagyományainkat, kultúránkat, szilárd magatartástudattal rendelkeznek.
- Tudják elfogadni a másságot, toleránsak egymással, a felnőttekkel.
- A 8. évfolyam minden tanulója sikeres záróvizsgát tesz.
- A kiváló képességű tanulóink a tanulmányi, sport, művészeti stb. versenyeken az első hat között végeznek.

A személyes és szociális kompetenciák fejlesztése céljából feladatellátási helyünkön a méltányos pedagógiai gyakorlat kialakítását segítő módszertanokat – LEGO robotika, Komplex Alapprogram – adaptálunk.

2.1.1 Pedagógiai folyamataink

A tanítás-tanulás területei

A nevelőtestület az iskolavezetés és a munkaközösség-vezetők irányításával közösen határozza meg az iskolánkban folyó tanulás tartalmi, formai és szervezeti egységeit.

Pedagógiai programunkban rögzítjük a jelenleg optimálisnak tartott tanulási tendenciákat, amit ha szükségesnek tartunk, a lehetséges keretek között módosítunk.

Iskolánk pedagógiai munkájában a legfontosabb a tanítás-tanulás tevékenysége, melynek középpontjában a motiváló tényezők állnak.

Intézményünk **alapvető célja**, hogy a tanítás-tanulás folyamata:

- teremtsen szilárd alapokat, tegye nyitottá, fogékonnyá az értékek befogadására a tanulókat, és kreatívvá a szerzett képességek alkalmazásában;
- minden irányú tevékenységét a szemléletesség, a cselekedtetés, az önálló munkáltatás, a differenciáltság és a kulcskompetenciák fejlesztése hassa át.
-

Az intézményben alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek

A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások.

Fejlesztési területek – nevelési célok

A fejlesztési területek és a nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.
E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át

intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek ezen alkotók helyes etikai alapú megítélésére is. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról. A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus.

Intézményünk 7-8. évfolyamos tanulói a 2016/2017-es tanévtől a pályázati lehetőséget kihasználva vesz részt a **„Tanulmányi kirándulás hetedikeseknek"** projekt keretében külhoni tanulmányi kirándulásokon.
A pályázat célja: határon túli kirándulások támogatása a Magyarország határain kívül élő magyarság megismerése, valamint a magyarországi és a külhoni magyar fiatalok közti kapcsolatok kialakítása, illetve erősítése céljából.

A pályázaton való részvétel a mindenkori pályázati kiírások alapján történik (program, résztvevő tanulók, pedagógusok száma, tanulmányi kirándulás ideje)

- a tanulók részéről a részvétel függ a tanulmányi eredménytől, magatartástól, közösségi munkától.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése.

Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások. Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

Erzsébet-táborok

Az Erzsébet Alapítvány Magyarország Kormányának támogatásával számos tábort szervez és megannyi gyermekprogramról gondoskodik egész évben. Alapértelmezetten a Balaton-partján (a zánkai és a fonyódligeti Erzsébet-táborokban) összesen több ezren vakációzhatnak egy időben, és az erdélyi táborhely, valamint a partner-táborhelyszíneken megvalósuló Gyógyító Szent Erzsébet-táborok is várják a gyermekeket. Több tízezer diák nyári programjairól és étkezéséről közvetlenül a lakóhelyen, a Napközi Erzsébet-táborok által gondoskodik az Alapítvány. A nyári táborok mellett ottalvós osztálykirándulásokon, továbbá 2016 óta az Erzsébet-karácsony ünnepi programjain is részt vehetnek a gyermekek.

Ebbe a programsorozatba kapcsolódott be intézményünk. A 2015/2016-os tanévtől folyamatosan veszünk részt a nyári táborokon és a napközis tábor nyújtotta lehetőségeket is kihasználjuk a mindenkori pályázati kiírásoknak megfelelve.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését az iskolai életbe. Kitüntetett feladata az intézménynek így a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolában foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés- és megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és

fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Feladat, hogy a családdal együttműködve felkészítsük a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Motiválni és segíteni kell a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ a komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A NAT ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulókban úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás- és megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeihez igazodó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga. Stratégiai cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Igazodjunk a természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába. A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a nem hagyományos oktatásszervezési módszereknek egyre nagyobb szerepet kell biztosítani.

Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítania, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.
Ezért fejleszteni kell bennük a segítéssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

- pályaorientációs nap szervezése

- pályaorientációs szülőértekezlet szervezése
- megyei pályaorientációs napon való részvétel (7-8. évfolyamok)
- szakmai napokon való részvétel (környező szakgimnáziumok általi szervezés)
- részvétel az Iparkamara általszervezett szakmai rendezvényeken

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát.

- PÉNZ-hét programsorozatba való bekapcsolódás
- matematika, informatika órákon a pénzügyi ismeretek, napi gazdasági folyamatok megismertetése a tanulókkal

Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáférésével kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

2.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskola feladata a tanulók személyiségének széleskörű fejlesztése. Az emberi személyiség fejlődése egy egész életen át tartó hosszú folyamat, melynek alapköveit a család, mint mikrokörnyezet mellett az iskolai oktató-nevelő munkája is nagymértékben alakítja. Célunk, hogy a gyermekek olyan ismereteket, képességeket szerezzenek, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a személyiségük kiteljesedjen és képesek legyenek beilleszkedni a társadalomba.

Arra törekszünk, hogy tanulóink elérjék a kulcskompetenciákban meghatározott célokat.

A kulcskompetenciák fejlesztése a Nemzeti Alaptanterv szerint történik.

A) Anyanyelvi kommunikáció:

- szóbeli és írásbeli szövegértés, szövegalkotás;
- gondolatok, érzések, érzelmek megfogalmazása és kifejezése szóban/ írásban;
- a helyes köznyelv igényes használata;
- az írás eszközszintű használata;
- a helyesírási ismeretek tudatos és rutinszerű alkalmazása;
- a multimédiás eszközök információinak helyes értelmezése és beillesztése a megfelelő tantárgyi .

B, Idegen nyelvi kommunikáció:

- a hallott és olvasott idegen nyelvű szöveg értése, értelmezése;
- az idegen nyelv nyelvtani szerkezetének és rendszerének megismerése, használata;
- más népek sokszínű kultúrájának megismerése, elfogadása.

C, Matematikai kompetencia:

- a matematikai és a logikus gondolkodás fejlesztése;
- az alapműveletek biztos ismerete;
- a mindennapi életben alkalmazható tudás megszerzése;
- a matematikai modellek alkalmazása (képletek, táblázatok, grafikonok, stb.).

D, Természettudományos kompetencia:

- a természetben lezajló folyamatok megismerése, megértése;
- a természettudományos és a műszaki műveltség fejlesztése;
- környezettudatosságra való nevelés;
- találmányok, újítások iránti érdeklődés felkeltése és fenntartása.

E, Digitális kompetencia:

- az információszerzés eszközeinek és módszereinek megismerése, magabiztos használata;
- médiatudatos magatartás kialakítása.

H, Hatékony , önálló tanulás:

- egyénre szabott tanulási stratégiák megismertetése, elsajátíttatása;
- a megszerzett ismeretek feldolgozása és alkalmazása a tantárgyi követelményeknek megfelelően;
- saját és mások teljesítményének objektív értékelése;
- a tanuláshoz szükséges eszközök megfelelő használata;

I, Szociális és állampolgári kompetencia:

- magatartási szabályok (házirend) betartása, betartatása;
- törekvés a harmonikus életvitelre;

- közügyekben való aktív részvétel;
- nemzeti öntudatra nevelés;
- a közjó iránti elkötelezettség gyakorlása.

J, Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia:

- önérvényesítésre való nevelés;
- kudarc és a siker feldolgozásának konstruktív megjelenési formái;
- motiváció fenntartása;
- a pénzügyi és gazdasági intelligencia elsajátítása.

K, Esztétikai- művészeti tudatosság és kifejezőképesség:

- elképzelések, érzelmek, élmények kifejezése a kultúra megfelelő színterein;
- művészeti alkotások megismerése, megértése, empátiára való nevelés;
- önkifejezésre való nevelés;
- a különböző művészeti ágak megismerése, megszerettetése, hasznosságának és legitimitásának nyilvánvalóvá tétele.

A fentiekből következően intézményünk minden tanulója:

- Legyen nyitott, de ha zárkózott, akkor igyekszünk kinyitni.
- Legyen eleven, de ha csöndes, akkor igyekszünk bátorítani.
- Legyen magabiztos, de ha bizonytalan önmagában, segítünk önbizalmat ébreszteni benne.
- Legyen kedves, de ha morcos, akkor kedvességgel közeledünk hozzá.
- Legyen barátkozó természetű, de ha magányos, igyekszünk magányát oldani.
- Legyen szorgalmas, de ha lusta, igyekszünk kedvet ébreszteni benne a tanulás iránt.
- Legyen okos, de ha nem annyira az, akkor keresünk benne más értéket.
- Legyen tisztelettudó, de csak akkor, ha meg is érdemeljük.
- Legyen szófogadó, de csak akkor, ha értelmes dolgokban kell szót fogadni.
- Legyen kitartó, de ne legyen önfejű.
- Legyen kezdeményező, de ne legyen törtető.
- Legyen együttműködő, de ne legyen konformista.

2.2.1 A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása

EFOP-3.1.5-16-2016-00001

Intézményfejlesztési terület:

a, Komplex intézményfejlesztés támogatása a köznevelési intézményekben **szervezetfejlesztés**sel

b, Komplex intézményfejlesztés támogatása a köznevelési intézményekben

Esélyegyenlőség 1.

c, Komplex intézményfejlesztés támogatása a köznevelési intézményekben

Esélyegyenlőség 2.

Beépítendő indikátor:

a, A befogadó és támogató munkakörnyezet kialakításához, fejlesztéséhez szükséges szervezet- és közösségfejlesztési beavatkozásokat valósítunk meg.

b, Intézményünk tanulói összetétele szükségessé teszi, hogy a lemorzsolódással veszélyeztett tanulók esélyegyenlőségét külön partnerkapcsolati megállapodás keretében is segítsük

c, Az együttnevelés, a befogadó oktatási rendszer feltételeinek megteremtése és folyamatos fejlesztése.

Beépítendő konkrét tevékenységek:

a, - Feladatellátási helyünk félévente tart nevelőtestületi közösségfejlesztő napokat, melyeket az előre kidolgozott tervek szerint valósítunk meg. A nevelőtestületi napok keretében áttekintjük és egyeztetjük elképzeléseinket.

- Nevelőtestületi értekezletek szervezése az aktuális feladatok, problémák megbeszélésére
- Nevelőtestületi együttműködést fejlesztő gyakorlatokat alkalmazunk, hálózati tanulási formákat vezettünk be a mindennapi gyakorlatba: hospitálás, esetmegbeszélések, szakmai megbeszélések.
- Évente kétszer ünnepi vacsora szervezése kötetlenebb beszélgetések, a nevelőtestületen belüli harmonikus légkör megteremtéséhez.

b, Együttműködési megállapodás keretében vállalt feladatok, programok beépítése az intézményi dokumentumokba, rendszerszintű pedagógiai intézkedés alkalmazása

c, - Az iskolai oktatáson belül elsődleges az intézményben dolgozók szemléletének megváltozása, az alkalmazkodóképesség változásának elősegítése, a pedagógusok módszertani kultúrájának megújítása.

- Az intézményvezetésnek kiemelten nagy gondot kell fordítani a jövőben a fenti szemlélet és a szemlélethez kapcsolódó gyakorlat folytonos alakítására.

2.3 A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfeltételeinek javítását szolgálja, amelynek célja az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan problémakezelési módszer, amely az iskola közösségének aktív részvételére épít.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy egészségfejlesztési alapfeladat rendszeres végzését jelenti a nevelési-oktatási intézmény partneri kapcsolati hálójában szereplők ésszerű bevonásával:

- egészséges táplálkozás megvalósítása (lehetőleg a helyi termelés helyi fogyasztás összekapcsolásával);
- mindennapi testnevelés/testedzés minden tanulónak (ennek részeként sok más szakmai elvárás közt tartásjavító torna, relaxáció és tánc is);
- a tanulók érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (ének, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok stb.);
- számos egyéb téma között környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló egészségfejlesztési tematika oktatása.

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában:

- Az egészség fogalma
- A környezet egészsége
- Az egészséget befolyásoló tényezők
- A jó egészségi állapot megőrzése
- A betegség fogalma
- A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata
- A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata
- Balesetek, baleset-megelőzés
- A lelki egészség
- A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái: illem és etika, erkölcs
- A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játékszenvedély, internet- és tv-függés)
- A média egészséget meghatározó szerepe
- Fogyasztóvédelem
- Iskola-egészségügy igénybevétele

Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden tanuló részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Kiemelt felelősséggel tartozik az iskola, mint olyan intézmény, amely a tanulók ismereteinek, képességeinek és viselkedéseinek fejlesztésére hivatott. Az egészséges életmódra nevelést már kisgyermekkorban el kell kezdeni és az életfordulókon - serdülőkor - fokozottabban megerősíteni. A nevelési folyamatban nélkülözhetetlen - az alapvető értékek mellett – a testi-lelki-szociális egészség közvetítése, az élet egészségvédelme.

Jelentős szerepet kap benne a szülő, a család, az ifjúságvédő, a civil közösségek, sport- és egyéb egyesületek, média stb.

Az egészségkulturáltság maga az életmód. Az egészségvédelem szoros kapcsolatban áll az erkölcsi értékekkel, magatartással.

Már korai gyermekkortól kezdve számos befolyás éri a gyermeknek az egészségről alkotott fogalmát, de számos hatás éri viselkedésüket, magatartásukat is. Sokszor nincsenek tisztában a befolyásokkal, amelyek érik őket. Ezért fontos része az egészségnevelési programnak az is, hogy segítsen a tanulókban kialakítani olyan készségeket, amelyek lehetővé teszik saját magatartásuk kedvező irányú befolyásolását.

Az egészségfejlesztési program hozzásegíti a tanulókat:

- az egészséges életvitel kialakításához,
- a helyes értékrend felépítéséhez,
- az egészségvédelem kérdéseinek megismeréséhez,
- az életmóddal kapcsolatos - biológiai-pszichés - tennivalók elsajátításához
- a képességek erősítéséhez, fejlesztéséhez,
- az egészségre káros szokások megismeréséhez, kiküszöböléséhez.

Mindennek legyen figyelemfelkeltő, tájékoztató, motiváló szerepe az egészség-érték tudatosításában. Ezek birtokában képesek lesznek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, az egészséges személyiség kimunkálására, a helyes egészségmagatartás kialakítására.

A programba beépül a folyamatkövetés és az eredményvizsgálat. Ehhez idő kell, fontos a többszintűség, a célok, feladatok követhetősége.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonsághoz való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné területére terjednek ki.

Az egészségvédő életvitelhez szükséges képességek kialakítása hosszú folyamat, ezért elválaszthatatlan a nevelési folyamat egészétől.

Alapelve, célja:

- az egészségkulturáltság emelése,
- olyan tulajdonságok kifejlesztése, amelyek hozzásegítenek a tudás hasznosításához,
- a tanulók segítése a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában,
- az életvezetési képességek fejlesztése,
- a tanulók felelősségérzetének fejlesztése egészségük megőrzéséért,
- a tanulók felkészítése a stressz-hatások feldolgozására,
- a környezeti- és egészség-tudatosság erősödésének előkészítése,
- a mindennapi testedzés megvalósítása a tanulók számára,
- a mentálhigiénés nevelésre való kiterjedése.

Tartalma:

- az egészségfejlesztéssel összefüggő célok, feladatok,
- a feladatok végrehajtását szolgáló program,
- az iskola-egészségügyi szolgálat munkája.

Kapcsolódó szakanyagok:

- módszertani szakanyag a tanulók fizikai állapotának méréséhez és minősítéséhez,
- módszertani anyag a mindennapos testneveléshez,
- az egész napos iskola programja,

Az egészségnevelés fő jellemzői:

- az egészség megtartása, fokozása,
- az egészség visszaszerzésére irányuló és a
- személyiség formálását elősegítő tevékenység.

Területei:

- Egészségmegőrzés, a helyes életmód kialakítása

- Mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség
- Táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében
- Öltözködés
- Higiénia, tisztálkodás
- Egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta, egyéb szenvedélybetegségek és függőségek) megelőzése
- Ésszerű napirend kialakítása

Szűrővizsgálatok

Iskolánk minden tanulóját a védőnő és a gyermekorvos, egy általuk elkészített, az iskola vezetőségével egyeztetett terv szerint szűr a következő területeken:

- Hallás
- Látás
- Gerinctartás
- Lúdtalp
- Fogászat

Ennek eredményeképpen a tanulók időben szakorvosi ellátáshoz jutnak.

A vonatozó ágazati jogszabályok alapján az alábbiak szerint foglalhatjuk össze az iskolai egészségvédelem főbb feladatait:

- Ismertesse meg az emberi szervezet működésének és a természeti, társadalmi, pszichés környezet kölcsönhatásának törvényeit.
- Fejtse ki az egészséges táplálkozásra, életmódra, valamint az egészséges környezet megteremtésére vonatkozó tudnivalókat, buzdítson azok megtartására.
- Valósítsa meg a személyes testi és lelki higiénia követelményeit.
- Szorgalmazza a testmozgás, aktív életmód, a sportolás rendszeressé tételét.
- Szolgáltasson módszereket (döntési helyzetmegoldásokat) a stresszhelyzetek megelőzésére és feloldására, a konfliktusok kezelésére.
- Ismertesse a szexuális kultúrával és a családtervezéssel, a nemi úton terjedő betegségek megelőzésével kapcsolatos tudnivalókat.
- Tudatosítsa a szenvedélybetegségek káros hatásait és a rászokás elkerülésének módját.
- Ismertesse meg a tanulókkal az egészségügyi szolgáltatások igénybevételének feltételeit és lehetőségeit.
- Adjon gyakorlati tanácsot, az egészséget és a testi épséget veszélyeztető tényezők, balesetveszélyek elkerülésének módjára, a lehetőségekhez mérten tanítsa meg az elsősegélynyújtás elemi tennivalóit.
- Fejlessze ki a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

Az iskolai teljes körű egészségfejlesztés színterei:

- Életviteli feladatok
- Tanórai feladatok
- Tanórán kívüli feladatok

1. Életviteli feladatok

Az iskolai élet a nevelés-oktatás színtere. A nevelés dimenziói közt az egyik, ~~ám~~ meghatározó tényező az egészség iránti igényre nevelés. A szó tartalmának meghatározása sugallja a feladatokat.

Az általános iskoláskorú gyermek és kamasz iskolában eltöltött idejét számtalan tevékenysége közt jellemezhetjük az egészsége megóvása érdekében végzett tevékenységekkel is. A napi rutinban a tanító/tanár folyamatosan neveli, megszólítja a gyermeket az elvárt higiéniai szokások betartására, az életviteli szokások kialakítására, azoknak mögöttes tartalmára.

Az egész napos iskola keretében számtalan lehetőség és szükség mutatkozik az egészségnevelésre. Az életkori sajátosságok figyelembevételével ezeknek a szokásoknak, elvárásoknak a beépítése a gyermek személyiségébe elsődleges feladatunk.

2. Tanórai feladatok

Az egészséges életmódra nevelés tananyagának tervezésénél megfogalmazott célok és feladatok:

- járuljon hozzá a tanulók képességeinek sokoldalú fejlesztéséhez,
- életmódjuk, szokásaik értékekkel történő kialakításához,
- eddze akaratukat mentálisan, fizikálisan, szociálisan,
- bővítse ismereteiket.

Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés:

- Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelés óra, biológiaóra, egészségtan modul, természetismeret, irodalom, technika stb.
- „Egészségóra" (a védőnő vagy meghívott előadó foglalkoztató előadása)

3. Tanórán kívüli feladatok:

- Szakkörök
- Egészségnevelési akciók (előadás, témanap, témahét, projekt, egészségnap)
- Nyári táborok
- Előadások, csoportfoglalkozások, kiállítások
- Rendszeres, egészséges környezetben (pl. hegyekben) végzett túrák, kirándulások

Mindennapi testedzés megvalósítása:

- Testnevelés órákon
- Egész napos iskolai foglalkozásokba beillesztve
- Szabadidőben rendszeres sportfoglalkozások keretében
- Diáksport Egyesület működtetésével, egyedi együttműködési megállapodás alapján
- Egy-egy sportágnak az iskolában helyet adva, biztosítva a tanulók szervezett sportolási részvételét
- Sporttáborok szervezése
- Sportversenyek lebonyolítása
- Az iskola sportköre tagja a Diák sportszövetségnek.

A diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe.

Egészségfejlesztést segítő hasznos módszerek:

- Játékok
- Foglalkoztató előadások
- Közösségépítés
- Művészetek
- Programok
- Projektek

Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők:

- Belső (iskolai) résztvevők: pedagógusok, hitoktatók, osztályfőnökök, szaktanárok, iskolaorvos, védőnő.
- Külső partnerek: családsegítő szolgálat, szakszolgálati intézmény, egészségügyi szolgáltatók (pl. fogászati prevenciós csoport), sportlétesítmények vezetősége, szakrendelők.

4. Egészségnevelés az iskolánkban:

Fontos szabály:

- a tájékozottság,
- a tanulók életkori jellemzői, adottságai,
- az évfolyamonkénti egymásra épülés.

A témák részletezése:

- Az egészség fogalma
- Az egészség, mint érték
- Az egészségkultúra kialakítása, fejlesztése
- Testkultúra, testápolás, testünk felépítése, serdülőkori változások
- Lelki egészségvédelem
- Az egészséges fiatal életmódja az iskolában, a családban
- Az egészséget veszélyeztető tényezők: helytelen életmód, kockázatos viselkedés, veszélyes környezet
- Egészségellenőrző vizsgálatok (testsúlyellenőrzés, vérnyomás-ellenőrzés, edzettségi önvizsgálat, mell önvizsgálata stb.)
- A betegségek megelőzései
- Orvoshoz fordulás
- Megelőzés

Táplálkozás – mozgás

- Étkezési kultúra – ízlés, szokások, rendszeresség
- Az étrend szerepe az egészséges táplálkozásban
- Az élelmiszerek összetevői: szénhidrátok, zsírok, fehérjék, vitaminok, ásványi anyagok
- A napi táplálkozás aránya
- Teljesítmény és táplálkozás
- Testsúlyellenőrzés
- Az energiaigény (pihenés, tanulás, olvasás, mozgás)
- Az egészséges táplálkozás kritériumai: mértékletesség, kiegyensúlyozottság, változatosság
- Aktív és passzív pihenés

A fittség paraméterei: egészséges táplálkozás, optimális testsúly, a szervezet napi edzése

Testedzés – eredmény: légzésjavulás, erő- és állóképesség-növelés, személyiségfejlesztés.

Szabadidő helyes felhasználása – a helyes napirend

- Az alvás, étkezés, tanulás, testedzés, szabadidő egységes összehangolása, rendszere
- Rendszeresség
- A tanulás egészségtana (időbeosztás, hely, testtartás stb.)
- Kifáradás, jelzőrendszer
- A pihenés szerepe – aktív-passzív
- Vakáció, szabadidő hasznos eltöltése

Testápolás – öltözködés – személyi higiéné

- Testünk felépítése és védelme
- Változások a serdülőkorban
- A külső megjelenés: ápoltság, tisztaság, esztétikum
- Testünk tisztántartása: testrészek higiéniája, fehérnemű szerepe, testápolószerek, napozás és veszélyei
- Öltözködés, divat, egészség

Társkapcsolatok

- A serdülés hatása a személyiségre
- Érzelmi problémák: jó-rossz, öröm-káröröm, gonosz, harag, rémület, félelem, szeretet-szerelem, bátorság
- Értékrend: önértékelés fejlődése, nagy igazságérzet
- Fiúk, lányok barátsága
- Kirívó magatartás, utánzás
- Nemi érés tudatosulása

Káros szenvedélyek – helyes döntések

- Élvezeti szerek hatásai
- Alapjelentések tudatosítása: szenvedély, szorongás, mérték, mértékletesség, hozzászokás, hiánytünetek, függőség
- Dohányzás: hatóanyag, aktív, passzív, hatása, megelőzés
- Alkohol: az ivás kultúrája, szokások, hatása a szervezetre, megelőzés
- Kábító hatású szerek: legális és illegális, a függőség fajai, következményei,
- Drogfogyasztó magatartás kialakulása, hatása
- Egyéb függőségfajták: élvezeti szerek (kávé, csokoládé), szerencsejátékok, gyógyszerfogyasztás, PC, TV, videó rabsága

Szexuális kultúra

- Érzelmek, barátság, változások kora
- Személyiségfejlődés

- Érettség
- Kapcsolati kultúra
- Felelősség, erkölcs
- Fogamzásgátlás, abortusz veszélyei
- Nemi egészség, harmónia
- Nemi betegségek: szifilisz, AIDS

Egészséges környezet védelme

- Környezetünk tisztasága: iskola, otthon, utca, természet
- Víz, levegő, talaj, növény- és állatvilág védelme
- Környezetvédelmi előírások: környezetkímélő, energiatakarékos
- Új technológiák káros következményei
- Hulladék csoportosítása
- Hulladék gyűjtése: fedett, szelektív, fertőzésveszély
- Egyéni felelősség a természeti környezetünk iránt

Balesetvédelem – elsősegélynyújtás

- Az emberi test felépítése
- Az elsősegélynyújtás fogalma, célja, feladatai
- Tennivalók vészhelyzetben: balesetek, tűzesetek, sebellátás
- Mindennapos betegségek előfordulása: otthon, szabadidőben, iskolában, utazás közben
- Korunk veszélyforrásai: AIDS, alkoholizmus, kábítószer
- Elsősegélykészlet

Az iskola egészségfejlesztési stratégiájának kimunkálása hosszú távú előrejelzés lehet a tanulók életminőségében, a romló tendenciák megfékezésében, a javulás feltételeinek megteremtésében. Célunk az, hogy megtanítsuk gyermekeinket arra, hogy törődjenek magukkal, fejlesszék magukban a teljes ember igényét. Ápolják érzelmeiket, ne váljon örömnélküli kötelességgé mindennapi munkájuk. Tudjanak örülni egymásnak, családjuknak, barátaiknak. Több megértéssel és elfogadással éljenek együtt másokkal, így biztosan egészségesebb életet élhetnek.

A teljes körű egészségfejlesztés megvalósulása:

A program megvalósulása a tanévek során, az iskola munkatervében megtervezetten történik. Az osztálytanítók, szaktanárok és osztályfőnökök, a diákönkormányzat és más alkalmanként felálló munkacsoportok a napi munka tervezésekor figyelemmel kísérik a program megvalósulását. A megvalósítás során a folyamatokat tervezzük, nyomon követjük, ellenőrizzük és értékeljük a megfogalmazott módszerek, értékek mentén.

A teljes körű egészségfejlesztési program megvalósításáért az iskola minden pedagógusa, dolgozója felelős.

5. A program megvalósulásának ellenőrzése-értékelése

Életvitelszerűen megvalósuló tevékenységek:

A napi iskolai élet során folyamatosan végzett és irányított tevékenységekkel szemben az elvárás az, hogy beépüljenek a tanuló magatartásformái sorába, és

spontán végzett cselekedetekké váljanak. A tanítók, később a tanárok a tanulók közt élve „érzékelik" a folyamat fejlődését, érését, és szükség szerint korrigálják azt.

Tanórai keretben megvalósuló fejlesztés:

A tananyaghoz kapcsolódóan elsajátítandó ismeretek ellenőrizhetők, mérhetők. Részei a tanulási folyamatnak. A tananyag számonkérésének folyamatában ellenőrizhető, hogy az életvitelszerűen rögzítendő elemek valóban beépültek-e a tanuló viselkedési kultúrájába.

Tanórán kívüli tevékenységek (egyéb foglalkozások) során megvalósuló fejlesztés:

A munkaterv szerint megszervezett témanapok, témahetek, projektek egyrészt a fejlesztési folyamat előre tervezett elemei, másrészt a hiányosságok észlelését követő korrekciók. Az átadott ismeretek, a megtapasztalt egészségnevelési elemek a programok során be kell épüljenek a tanuló és adott esetben a családja napi életviteli kultúrájába, annak szerves részévé kell váljanak. Ezek a programok igen gyakran versenyeztetéssel együtt valósulnak meg, így az eredmények követhetőek.

6. Visszacsatolás:

Az adott események, a tanév értékelése során elért eredmények reális feltérképezése adja a következő tervezési időszak szakmai alapját. Az elsajátítandó ismereteknek spirálisan fejlődniük kell, el kell, hogy mélyüljenek. Ezt az iskola és a tanárok az éves munkatervben, a program- és a foglalkozási tervekben tervezik meg.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítésében, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

A jogszabály által megszabott kötelezettség végrehajtására a tanulók fizikai képességének mérésére egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható teszteket használunk, amelyek mutatják a tanulók fizikai felkészültségének mértékét.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése, motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

Komplex intézményi mozgásprogram

1. Egészséges életmód tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).

2. A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.

3. Az alsó tagozaton, napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40%-ában a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.

4. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – változatos programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).

5. Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően– legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, amely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.

6. Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel, illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.

7. Az iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.

8. A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.

9. Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönfélébb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.

10. A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanéve aktualizált feladatterve az éves munkaterv mellékleteként kerül kidolgozásra.

2.4 Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Nkt. 25.§ (5a) b) A köznevelési intézménynek **biztosítania** kell a **fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált** gyermekek, tanulók egészségének megőrzésére fordított fokozott figyelmet.

2.4.1 Sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

TANKÖNYV: a törvényi előírásoknak megfelelően

Iskolánk fogadja a beiskolázási körzetének az alapító okiratban meghatározott típusú, sajátos nevelési igényű tanulóit. Kiemelt feladatunknak tekintjük az iskola életébe való maradéktalan integrálásukat.

Azoknak az SNI tanulóknak kerül sor a többségi tanulókkal történő együttnevelésére, akiknek nevelését-oktatását a szakértői bizottságok integrált osztályban javasolják. Ezek a tanulók többségi társaikkal együtt végzik iskolai feladataikat, de a szükséges területeken támogatást kapnak. Ez jelenti a fokozott toleranciát, az egyéni fejlesztést, más munkaszervezési formák alkalmazását, speciális tankönyv használatát, az ellenőrzés és értékelés szigorú igazítását a tanuló képességeihez, s az egyéni foglalkozásokat.

A használt módszerek igazodnak a sajátos nevelési igényű tanulók szakvéleményében meghatározott javaslataihoz. Értékelésük egyéni elbírálás alapján, a vonatkozó szabályozók által megfogalmazott metódusnak megfelelően folyik.

Az enyhe mentális retardációval rendelkező tanulók (BNO F70) számára speciális tankönyveket rendelünk. A pedagógusoknak igazodni kell a sajátos nevelési igényű tanulók speciális kerettantervéhez. Az tanulók értékelésekor figyelembe vesszük *azok egyéni igényeit és a javasolt tankönyvcsaládot.* Az idegen nyelv (angol, német) oktatása során *5. és 6. évfolyamon nem értékeljük a tanulókat érdemjeggyel, csak a 7. és 8. évfolyamon. Az értékelés alóli felmentésüket az intézményvezető saját hatáskörben, a szakértői vélemény javaslata alapján hozza meg. A természetismeret oktatása keretében történik a biológia, kémia, fizika tantárgyak oktatása a sajátos nevelési igényű tanulók számára.*

A habilitációs, rehabilitációs órakeretben az integrációt segítő tevékenységet az utazó gyógypedagógusok és intézményünk fejlesztőpedagógusai végzik. Biztosítva ezzel, a gyermekek, tanulók egyéni fejlődését, az eredményes együtt haladást. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint biztosítják.

A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.

A sajátos nevelési igényű tanulókkal foglalkozó utazó gyógypedagógusok meghatározott időben tudnak fejlesztő tevékenységet folytani iskolánkban, ezért igazgatói engedéllyel a tanítási órák egy részéről kivihetik a tanulókat, figyelembe véve a tanítási órák heti óraszámát. (A heti egy órás tantárgyak esetében, a tanulók kivitele nem javasolt.)

Az évenkénti, 6. és 8. évfolyamon történő kompetenciaméréskor, a sajátos nevelési igényű tanulók a teszt megírását a szakértői véleményben meghatározott javaslat alapján teszik. A teszt alóli felmentést, az arra jogosult tanulók számára az igazgató saját hatáskörben hozott határozat alapján biztosítja, a szakvélemény alapján.

A BNO F70- es tanulók 6. és 8. évfolyamon a nyelvi kompetenciamérés során mentesülnek a teszt megírása alól.

*2.4.2 **A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulókkal** kapcsolatos pedagógiai tevékenység*

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló:

Az a gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (2011. évi CXC. tv. a nemzeti köznevelésről 4.§ 13. a,b pontja alapján).

A 2011. évi CXC. tv. a nemzeti köznevelésről 47.§ (8) bekezdése alapján fejlesztő foglalkoztatásra jogosult, a fejlesztő foglalkozást fejlesztő pedagógus végzi a szakértői véleményben megfogalmazottak alapján.

Fő irányvonalak:

- az iskolai tananyagot az egyéni haladási tempóhoz igazítani,
- tanári segítségnyújtás a feladatok megértésében,
- többletidő biztosítása az írásbeli feladatok elvégzéséhez,
- kevesebb, differenciált feladat adása dolgozatok, felmérések és az órai munka esetében,

- egyéni megsegítés, a feladatok kis lépésekre bontása,
- segédeszközök használata;
- pszichológiai támogatás;
- szülőkkel, szaktanárokkal, osztályfőnökökkel való kapcsolattartás.

Felülvizsgálat a törvényben előírtak alapján (15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet 22.§ (1)) történik.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés, valamint a tanulási képességek zavara. Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulókat.

Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás.

A fejlesztő munka eltér a „hagyományos" pedagógiai tevékenységtől. A fejlesztés nem felzárkóztat, hanem olyan képességeket fejleszt, melyek a gyerekek iskolai teljesítményét javítják. Intézményünkben pszichológus és fejlesztő pedagógusok segítik, fejlesztik a tanulókat.

Szervezeti formái

Egyéni vagy kiscsoportos fejlesztés (1-3 fő), a szakvéleményben illetve a szakértői véleményben rögzített óraszámok szerint.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- fejlesztőpedagógus támogatásával egyéni fejlesztés, tanulmányi támogatás,
- többségi órákon támogató légkör kialakításával, békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával,
- a felnőttek és a serdülők közötti barátságos viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz,
- személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával,
- teljesíthető, reális követelmények támasztásával, a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással),
- a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással,
- az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával;
- az osztályközösség segítő erejének mozgósításával,
- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával,
- következetes – a fegyelmi vétségek súlyával arányos büntetési rendszer kialakításával,
- szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybevételével.

A tanulók fejlesztése a rendelkezésre álló törvényi óraszámok alapján, az éves tantárgyfelosztásban meghatározott módon történik.

2.4.3 A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Településünkön magas számban fordulnak elő szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek, ezért intézményünk nagy hangsúlyt fektet iskolai tanulmányaik segítésére. Pedagógiai rendszerünk kiindulópontja, hogy a tanulók közti különbségek rendkívül sokfélék, a személyiség széles dimenzióiban írhatók le, és nem korlátozhatók valamely tantárgyban elért iskolai eredményekben megmutatkozó különbségekre. A differenciálás nem azonosítható a felzárkóztatással és a tehetségneveléssel, a differenciálás tehát nem a tanulmányi eredményesség szintjeihez igazodik. A differenciálás mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását jelenti, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a tanuló igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit. Nevelésünk, oktatásunk igazodik a tanulóhoz, és ez azt is jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, amelynek tanulóink részesei.

Alapelveink:

Olyan emberek nevelése a cél, akik egész életükön át nyitottak a folyamatos tanulásra, információk szerzésére.
A tanulókkal szemben az egyéni fejlődésnek megfelelő elvárásokat és ezzel harmonizáló feladatokat szükséges megfogalmazni, biztosítani.
A tanulókat alapvető, korszerű kompetenciák (anyanyelvi, idegen nyelvi, matematikai, informatikai, természettudományi, társadalomtudományi, esztétikai, etikai) birtokába kell juttatni.
Tudatos pedagógiai munkával arra törekszünk, hogy nevelési- és oktatásszervezési keretünket mihamarabb az alábbi kívánalmak jellemezzék:

- Biztosítjuk minden gyermek számára a lehetőséget képességei kibontakoztatásához.
- Az előzetes, otthonról hozott tudást, kultúrát minden gyermek értékként képviselheti.
- Tudatosan figyeljük és fejlesztjük a gyermekek csoport-szociális készségeit.
- A szülő, a család (mint partner) résztvevője az iskolai folyamatoknak, erős a család-iskola-gyermek közötti kommunikáció.
- Együttműködő, elfogadó, előítéletek nélküli környezetben dolgozunk.
- Megvalósul az oktatásban, nevelésben érintett intézmények szervezett, tudatos együttműködése.
- Pedagógusaink állandóan gazdagítják az ebben felhasználható pedagógiai, módszertani repertoárjukat.

Tanórai módszerek:
- differenciálás,
- egyéni feladat adása,
- csoportmunka,
- különböző tanulási technikák megismertetése.

Tanórán kívüli lehetőségek:
- korrepetálások, fejlesztő foglalkozás,

- napközi,
- szerepeltetés, más területen sikerélmény biztosítása,
- szülőkkel való kapcsolattartás.

A gyermekvédelem az egész nevelőtestület feladata.

2.4.4 A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A lemorzsolódással veszélyeztetett tanuló: az a tanuló, akinek az adott tanévben a tanulmányi átlageredménye közepes teljesítmény alatti vagy a megelőző tanévi átlageredményéhez képest legalább 1,1 mértékű romlást mutat, és esetében komplex, rendszerszintű pedagógiai intézkedés alkalmazása válik szükségessé. Intézményünkben ezeknek a tanulóknak kötelező részt venni egy vagy több felzárkóztató foglalkozáson illetve biztosított a délutáni tanulószobán való felkészülése.

Tanulói előrehaladást támogató tevékenységek:

- Egyéni készség- és képességfejlesztés.
- Egyéni készség- és képességfejlesztés egyéni fejlesztési terv kidolgozásával.
- Egyéni tanácsadás biztosítása (pl. iskolapszichológus).
- A hiányzó alapkompetenciákat pótló, fejlesztő programok.
- Kulcskompetenciákat fejlesztő tanórai tevékenységek.
- Tanulásmódszertani támogatás tanórai foglalkozásba ágyazottan.
- Bevont szervezetek szakemberével együttműködésben támogatás nyújtása a veszélyeztett tanuló részére.
- Esetkonferencia szervezése (gyermekjóléti szolgálat, családsegítő, iskolapszichológus, stb. részvételével) a tanuló előrehaladásának támogatása érdekében.
- Gyermekvédelmi jelzőrendszeren keresztül történő beavatkozás - veszélyeztetettség jelzése, külső támogató segítség (gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, szakszolgálat stb.) felé irányítás.

2.4.5 A kiemelten tehetséges tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Intézményünkben a heterogén összetétel miatt, különös figyelmet kell fordítanunk arra, hogy minden tanuló megkapja azt a foglalkoztatási formát, amelyben képességeit és készségeit fejleszteni tudja, illetve a tanulásban, tanórai elfoglaltságon kívül sikerélményhez juttatja.

A 2009-ben megalakult a Géniusz Palántaképző tehetséggondozó műhelyünk megfelelő keretet adott az iskola tehetséggondozó munka elindításának. Szorgalmazta a versenyeztetést és a pedagógusaink tehetséggondozó szakképzését.

Ma már nagyobb hangsúlyt fektetünk az élménynyújtásra, a gazdagításra és dúsításra. Tudatosan ügyelve arra, hogy a szunnyadó tehetségek is érvényesülni tudjanak.

Az azonosítás során, a tehetséget leíró teóriákból a Renzulli modellre fókuszálunk, ami négy összetevőjét emeli ki a tehetségnek:

- átlag feletti általános képességek,
- átlagot meghaladó speciális képességek,
- kreativitás,
- feladat iránti elkötelezettség.

A tehetség fejlesztése hosszú és összetett folyamat. Számos elemnek kell fejlődnie ahhoz, hogy a szunnyadó tehetségből teljesítményképes tehetség alakuljon ki. Nagy felelősség ez az iskolának, és a pedagógusnak kiemelt szerepe és felelőssége van a tehetségek felismerésében és kibontakoztatásában.

A tehetségfejlesztés nem működhet tehetséges tanárok nélkül, ezért igyekszünk a hagyományos módszereinket frissíteni, illetve tantestületünk naprakészségét továbbképzésekkel korszerűsíteni. A tanórai keretek között, a differenciálás és a kooperatív technikák alkalmazása mellett, a folyamatos innovációra törekszünk. Bevezettük a KAP és a LEGO módszert.

Tehetséggondozó csoportok

A speciális képességek adják meg a jellegzetességét a tehetségnek. Ezekből sokféle van, a Gardner-féle csoportosítás, általánosan elfogadott. E szerint hétféle speciális képességcsoport különíthető el: nyelvi, zenei, matematikai-logikai, vizuális-téri, testi-mozgásos, szociális interperszonális, intraperszonális.

A következő tehetségterületeken kiemelten fejlesztjük a tehetséges gyermekeket:

- **matematikai-logikai**: csoportbontás lehetőség szerint
- **testnevelés**: futball, teremfoci, úszás, tömegsport, asztalitenisz
- **angol, német nyelv:** emelt óraszámban csoportbontásban,
- **informatika:** szakkör keretében, LEGO- program
- **művészet:** zeneiskolai képzés, népzenei tehetséggondozás, képzőművészet, színművészet

A tanulók számára minden területen figyeljük a pályázatokat, versenykiírásokat, biztosítjuk a megmérettetési lehetőségeket.

A tehetségfejlesztés kritikus pontjai:

- a tehetség azonosítása, felismerése,
- a programok célkitűzései,
- szervezeti formák,
- gazdagítás, dúsítás,
- tantestületi munkamegosztás, speciális funkciók,
- együttműködés a családdal.

Tehetséges tanulók fejlesztése

Gyakorlati tevékenység

1. A tehetség azonosítása, felismerése

Intézményünkben jelenleg a pedagógusok vagy más fejlesztő szakemberek véleménye és a gyerek folyamatos együttes tevékenysége eredményezi a tehetség felismerését. Több forrásból szerzünk a gyerekre vonatkozó információkat teljesítményükről, képességeiről, így megbízhatóbb az azonosítás.

2. A tehetségfejlesztő programok célkitűzései

A fejlesztés során a gazdagítás és dúsítás mellett, a személyiségtényezők formálásának is nagyon fontos szerepet szánunk a programokban. Ezért az alábbi célokat tűztük ki a tehetséggondozás folyamatában:

- a tehetséges gyerek erős oldalának fejlesztése,
- a tehetséges gyerek gyenge oldalának fejlesztése,
- megfelelő „légkör" megteremtése,
- sikerélmény biztosítása,
- szabadidős, rekreációs programok,
- önértékelési problémák kezelése,
- pályaválasztás segítése,
- tehetség tanácsadás,
- kimagasló tehetségek szakemberekhez irányítása,
- nyomon követés.

A közeljövőben szeretnénk tehetségpont hálózatába bekapcsolódni.

3. A tehetségfejlesztés iskolai és iskolán kívüli szervezeti formái:

- tanórai differenciálás
- csoportbontás
- délutáni foglalkozások
- hétvégi programok
- nyári táborok
- rendezvények.

4. Gazdagítás, dúsítás

Tartalmi szempontból a legfőbb alapelve az iskolai tehetséggondozásnak a gazdagítás.

5. Tantestületi munkamegosztás, speciális funkciók:

- Programvezető (intézményvezető, int. vez.helyettesek): általános áttekintés, bátorítás, segítés, ellenőrzés, a téma napirenden tartása.
- Munkaközösség vezetők: átfogó programok készítése, tanórai és tanórán kívüli gondozás, folytonosság és előrehaladás, forrásanyagok biztosítása, hatékonyság ellenőrzése.
- Szaktanárok: közreműködnek a programok kidolgozásában, tehetséges tanulók azonosításában, felmérik és fejlesztik a tanulók egyéni szükségleteit és érdeklődését.

6. Együttműködés a családdal

A Mönks-modell alapján három környezeti tényező játszik döntő szerepet a gyerek tehetségének kibontakozásában: az iskola,a család és a társak.

A sikeres tehetségfejlesztéshez nélkülözhetetlen a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás.

Célunk, hogy megvalósulhasson az az oktatási törvényben is megfogalmazott célkitűzés, miszerint minden tanulónak a képességei szerinti oktatásban kell részesülnie. A szervezett keretek között működő tehetséggondozó programok, lehetőséget nyújt diákjaink számára, hogy speciális képességeik, kreativitásuk és a feladat iránti elkötelezettségük a fejlesztő munka következtében a megfelelő módon formálódjon.

Számos versenyeredmény és pályaválasztás tükrözi a műhelymunkáink eredményességét.

A tanév végén, a ballagási ünnepségen a legeredményesebb alsó és felső tagozatos tanuló Géniusz Palánta-díj kitüntetésben részesül. Ekkor kerül sor a „Művészetért", „Közösségért"és „Jó tanuló, jó sportoló" emlékplakettek átadására is.

Intézményünk kiváló infrastrukturális adottságokkal rendelkezik, így minden feltétel biztosított az eredményes tehetségfejlesztés zavartalan működéséhez.

2.5 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés és a személyiségfejlesztés egymás mellett, egymással karöltve létezik. A közösségi alkalmakon tanulják meg a gyermekek azt, hogy hogyan kell viselkedniük egymással, milyenek is valójában ők. Itt sajátítják el azokat a társas forgatókönyveket is, melyeket később kilépve a tágabb társas közegbe hasznosítani tudnak boldog, harmonikus felnőtté válásuk folyamatában.

A közösségfejlesztés az intézménybe lépés pillanatától olyan beilleszkedési folyamatot jelent, amelyben a tanulók, tanulócsoportok keresik és megtalálják a helyüket miközben folyamatosan alakítják a környezetüket és önmagukat. A közösségfejlesztés nemcsak a tanítási órákon, hanem a tanórán kívüli foglalkozásokon is jelen van.

A. A közösségfejlesztés alapelvei:

- a közösség formálása, alakítása az oktató-nevelő munka egészét áthatja;
- a közösségben bontakozhasson ki az egyéni tehetség;
- az egyén képes legyen problémáit, konfliktusait a közösségen belül megoldani;
- empatikus magatartás kialakítása;
- közösségi szokások, normák közös kialakítása, elfogadása és betartatása.

B. A közösségfejlesztés színterei:

- osztályfőnöki órák és tanórák;
- tanórán kívüli foglalkozások (szakkörök, tanulószoba, napközi otthon, sportkörök, szabadidős tevékenységek, stb.);
- tanulmányi kirándulások, táborok;
- iskolai és városszintű rendezvények (pl. ünnepségek, sportversenyek, kulturális programok);
- diákönkormányzat;

C. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink:

- a társas együttélés szabályainak megismerése, betartása, betartatása;
- egymás iránti megbecsülés és tisztelet elsajátíttatása;
- konfliktuskezelésben való jártasság;
- felelősségvállalás a közösségért;
- a szociális kompetenciák fejlesztése;
- érzelmi intelligenciára való nevelés;
- közösségfejlesztő programok szervezése, lebonyolítása;
- diákönkormányzati munka koordinálása;
- a közösség hagyományainak és szokásainak kialakítása, ápolása és továbbvitele;
- a másság elfogadása.

2.5.1 A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának formái. Kapcsolattartás a szülőkkel, a tanulókkal, az iskola partnereivel

A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása

EFOP-3.1.5-16-2016-00001

Intézményfejlesztési terület:

a, Intézmény- és iskolafokok közötti **átmenetek** vonatkozásában

b, Komplex intézményfejlesztés támogatása az intézményi **partnerkapcsolatok** fejlesztésével

Beépítendő indikátor:

a, A sikeres óvoda– iskola, illetve iskolafokok közötti (alsó–felső tagozat, általános iskola– középiskola, középiskola– felsőoktatás) átmenetet támogató fejlesztéseinket tudatos terv szerint hajtjuk végre.

b, Kiemelt figyelmet fordítunk a szülőkkel, családokkal való kapcsolat kialakításra, fejlesztésére a korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében

Beépítendő konkrét tevékenység:
a, Iskolanyitogató : A nagycsoportosok az óvónők vezetésével, illetve az érdeklődő szülőkkel meglátogatják az iskolát, ahol a leendő elsős tanítók fogadják őket. Vezetésükkel bejárják az iskolát, majd a pedagógusok közös irányításával játékos sportversenyen, tanítási órán, kézműves foglalkozáson, a zeneiskola növendékeinek mini hangversenyén vesznek részt.

b, A tanév során az első félév végén a lemorzsolódás veszélyével érintett szülők bevonásával **Szülői fórumot** szervezünk, a lemorzsolódásban érintett ágazati, és ágazatközi partnerek meghívásával, aktív bevonásával.

Az intézmény szakmai működéséért az intézmény igazgatója, a munkaközösségek valamint a nevelőtestület felelős. Az irányítási feladatok ellátásában közreműködnek a törvényben és a jogszabályokban meghatározottak szerint: a szülők, a tanulók, a pedagógusok és ezek különböző szervezetei.

Az iskolahasználók együttműködése, partneri kapcsolata nélkül intézményünk nem tudná vállalt feladatait teljesíteni. A gyermek nevelésének két fő színterén, az iskolában és a családban összhangot, egységet kell teremteni a közös cél érdekében.

Az iskolai nevelés-oktatás, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség együttműködése.

Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös

támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

Diákok és pedagógusok együttműködésének formái: Kapcsolat a tanulókkal

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, ill. az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják

- A diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és faliújságon keresztül, az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon tájékoztatják a diákokat.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az intézmény vezetőjével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az iskolaszékkel.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról az osztálytanítók és a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják.

Az ideális **tanár – diák viszony** kialakítása nélkülözhetetlen feltétele a színvonalas, tartalmas, a *kölcsönös tiszteleten alapuló* oktató – nevelőmunkának. Ezért fontos, hogy a tanuló tisztában legyen jogaival, és kötelességeivel. /Ezeket az iskolai *Házirend* tartalmazza./

A köznevelés törvény biztosítja az intézmény tanulói közösségeinek, hogy közös tevékenységeik szervezésére, irányítására diákönkormányzatot hozzanak létre. /DÖK/ A DÖK tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed, a diákönkormányzat munkáját pedagógus segíti, jogköreit az SZMSZ tartalmazza.

A szülők és a pedagógusok együttműködési formái:

Alapvető értéknek tartjuk a szülőkkel való harmonikus, jó kapcsolat kialakítását, ápolását.

Pedagógiai programunkat a szülőkkel, mint iskolahasználókkal egyetértésben tudjuk megvalósítani.

Ennek érdekében:

- Tájékoztatni kell a szülőket az iskola nevelési céljairól, feladatairól, az alkalmazott módszerekről.
- Ugyanakkor az iskolának mindezekről ismernie kell a szülők véleményét. (Kérdőív/interjú)
- Alkalmat kell biztosítani a szülőknek, hogy az iskolai közélet tevékeny résztvevői, közreműködői és segítői lehessenek.

Intézményünk nagy gondot fordít arra, hogy a szülők időben, alaposan informálódjanak intézményünk életéről, működéséről.
A szülőkkel való kapcsolattartás formái:

Szóbeli	**Írásbeli**
- Fogadóórák	-Iskolai hirdetőtáblák
- Családlátogatás	- Tájékoztató szórólapok
- Nyílt tanítási napok	
- Egyéni beszélgetések	

- Bemutató óra
- Pályaválasztási tanácsadás
- Iskolai kiadvány
- Helyi újságok, kiadványok, Megyei napilap
- Internet (honlap)
- Tréningek
- Közös szervezésű szabadidős programok

Integráció:
- Aktualitások
- működési modell
- szülői fórum
- előadások szervezése

A kapcsolattartás rendjét az SZMSZ szabályozza.
A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

Szülői értekezletek

Célja: a közös feladatok, célok megtervezése, a problémák megoldása. Kapcsolatteremtés iskola – szülő, szülő – szülő között.
Az iskola – szülő kapcsolatban a kölcsönösséget tartjuk a legfontosabbnak, ez együttműködésünk alapja, a sikeresség záloga.
Meggyőződésünk, hogy a személyes kapcsolatoknak rendkívül fontos szerepe van. A tanulók nagy száma miatt ez csak úgy lehetséges, hogy egy tágabb körű szülő választmány képviseli a teljes szülői közösséget. Osztályonként 1 választott szülő, évfolyam kisebbségi képviselő alkotja az iskolai szülői munkaközösséget. /SZMK/

Ideje: Tanévenként 2 alkalommal. /szeptember, május/
Az osztályszülői értekezleteket megelőzi az SZMK gyűlése. Iskolánkban hagyomány, hogy a leendő első osztályos gyerekek szüleinek júniusban összevont, vagy az óvodai szülői értekezleten tájékoztató jellegű, valamint a 8. évfolyamon pályaválasztási szülői értekezletet tartunk.

Fogadóórák
Célja: a szaktanárokkal való egyéni találkozáson véleménycsere a gyermek tanulmányi munkájáról, iskolai viselkedéséről. Egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal.

Ideje: Egyéni időpontok/hét/pedagógus

Családlátogatások
Célja: A gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, közvetlenebb kapcsolat kialakítása, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

Ideje: Évente egyszer, vagy szükségszerűen, (új osztály – új osztályfőnök) probléma esetén többször is előfordulhat, a Családsegítő Szolgálat munkatársainak segítségével.

Nyílt tanítási napok

Célja: Betekintés az iskola belső világába. A szülők megfigyelhetik gyermekük iskolai tevékenységét órán és órán kívül.

Ideje: Évenként 2 alkalommal, /november, március/ alsó és felsőtagozatban más-más napokon. (alsó tagozat: 1-2. óra és napközi, felső tagozat: egész nap)

Hogyan kapcsolódhat be a szülő az iskola életébe?

Az intézmény működésében a következő szülői szerepek jelennek meg:

- A szülő, mint a szolgáltatás megrendelője

Kérheti:

- Az emelt szintű programokon való részvétel lehetőségét
- A fejlesztőpedagógus segítségét
- A szakszolgálat és a szakértői bizottság vizsgálatát
- A napközi otthoni ellátást (1-4. évfolyam) és tanulószobát (5-6. évfolyam)
- A nem kötelező tanórán kívüli foglalkozások szervezését
- Nyári szabadidős tevékenységek (táborok)

- A szülő, mint a tanulási – nevelési folyamat segítője

Az alábbi területeken tevékenykedhet:

- Támogathatja az iskolai alapítványt (1%)
- Segítheti az iskola esztétikai arculatának kialakítását
  Formái: Szellemi és társadalmi munka
- Pályázatokat ír ki a tanulók számára

- A szülő, mint a tanulási – nevelési folyamat szereplője

Minden olyan szülői kezdeményezés iránt nyitottak vagyunk, mely az intézményünkben folyó oktatási – nevelési feladataink sikerességét támogatja, erősíti, színesíti.

Színtere lehet:

- Az osztályfőnöki óra
- A szülői értekezlet
- A szabadidős tevékenységek
- Kulturális területek
- Projektek

Kezdeményezője:
- A szülői munkaközösség
- Az osztályfőnök
- Az iskola vezetése

A szülők többsége elfogadja iskolánk értékrendjét. A szülő joga, hogy tájékoztatást kapjon az iskola munkájáról, tevékenységéről. Ezeket az információkat a pedagógiai program tartalmazza, mely az iskola honlapján elérhető.

Az iskola és szűkebb és tágabb környezetének hagyományrendszere

Az intézményünk irányítási feladatainak ellátásában közreműködnek a szülők, pedagógusok, a tanulók és ezek szervezetei. Az oktató-nevelő tevékenységünket sokoldalúan támogatják és fejlesztik a közművelődési és közoktatási intézmények,

valamint a fentebb felsorolt intézmények, szervezetek. Céljainkat csak az iskolahasználókkal együttműködve, a partnereink támogatásával oldhatjuk meg sikeresen.

2.6. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Az intézményben lefolytatandó állami vizsgák lebonyolításának, értékelésének és ügyvitelének rendelkezéseit az Országos Alapvizsga követelmények, valamint a vizsgaszabályzat határozza meg. A helyi vizsgák lebonyolítási rendjét a helyi vizsgaszabályzat tartalmazza.

A helyi vizsgák:

- osztályozó
- javító
- pótló vizsga
- tantárgyi szintfelmérő

Osztályozóvizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, abban az esetben, ha:

- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanuló a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
- a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól felmentették;
- a magántanulónak félévente osztályozóvizsgát kell tennie;
- ha a tanuló a tanév folyamán 250 óránál többet hiányzott, osztályozóvizsgát tehet a készségtárgyak kivételével minden tantárgyból;
- ha bármely tantárgy éves óraszámának 30%-át hiányozta a tanuló, a nevelőtestület határozata alapján osztályozóvizsgát tehet;
- ha a tanuló mentesül az idegen nyelv tanulása alól /Szakértő Bizottság/, akkor az idegen nyelvből nem kell osztályozó vizsgát tennie.

Javítóvizsga esetei:

- ha a tanuló legfeljebb 3 tantárgyból kapott tanév végén elégtelen osztályzatot;
- ha a tanuló az osztályozó vagy a különbözeti vizsgán nem jelent meg.

Pótló vizsga:

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Tantárgyi szintfelmérő:

-3. osztály végén matematikából és magyar-nyelv és irodalomból az idegen nyelvi csoportbontáshoz,

-4. évfolyam végén magyar-nyelv és irodalomból a magyar nyelvi csoportbontáshoz.

Az osztályozó vizsgákat augusztus 15 -31. között kell megszervezni, kivéve 8. évfolyamon. A 8. évfolyamos tanulók osztályozó vizsgája júniusban, a tanév zárását megelőző időszakban történik.

A helyi vizsgák időpontját az intézmény éves munkaterve tartalmazza. A kitűzött időpontról a tanulókat az intézményvezető, tagintézmény-vezető értesíti. A vizsgára történő felkészítést a szaktanár segíti. A tanulónak a tanulmányok alatti vizsgát 3 tagú vizsgabizottság előtt kell letennie. A vizsgabizottság az iskola pedagógusaiból áll, elnöke felelős a jegyzőkönyvek vezetéséért. A vizsgák eredményét az osztályfőnök írja be az anyakönyvbe és a bizonyítványba. A záradékot az igazgató, illetve a tagintézmény-vezető is aláírja.

Állami nyelvvizsga bizonyítványt, illetve azzal egyenértékű idegennyelv tudást igazoló okiratot beszámítjuk az iskolai tanulmányokba.

2.7. A felvétel és átvétel szabályai

A közoktatási intézmény tanulói közé felvétel vagy átvétel útján lehet bejutni.

A felvételről és az átvételről az intézmény vezetője dönt.

A gyermek tankötelessé válik abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a 6. életévét betölti, legkésőbb az azt követő évben. A tankötelezettség teljesítése a tanév első napján kezdődik. Az a gyermek, akinek esetében azt a szakértői bizottság javasolja, további egy nevelési évig az óvodában részesül ellátásban.

A beiratkozáshoz szükséges dokumentumok:

- személyi azonosító és a lakcímet igazoló hatósági igazolvány;
- a gyermek felvételét javasló óvodai szakvélemény;
- „Nyilatkozat a gyermek törvényes képviseletéről";
- Születési anyakönyvi kivonat

Egyéb dokumentumok a beiratkozásnál:

- Nyilatkozat (etika/hit-és erkölcstan oktatásról)
- „Nyilatkozat életvitelszerű ott lakásról"

A tankötelezettség vége:

- annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a tanuló a 16.életévét betölti.

A *sajátos nevelési igényű* tanulók tankötelezettsége meghosszabbítható annak a tanítási évnek a végéig, amelyben 23. életévét betölti, a tankötelezettség meghosszabbításáról a szakértői bizottság véleménye alapján az intézményvezető dönt.

A tanulói jogviszony megszűnik:

- abban a tanévben, amikor a tanuló általános iskolai tanulmányait befejezi;
- 4. vagy 6. osztály befejezését követően, amennyiben hat-, vagy nyolcosztályos gimnáziumban folytatja tanulmányait;
- ha a tanuló elköltözés miatt iskolát vált.

Az általános iskola köteles felvenni, átvenni azt a tanköteles tanulót, aki életvitel szerűen az általános iskola körzetében lakik.

2.8 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével; sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és
- jártasságokkal rendelkezzenek az elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és egyéb foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják, így a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó elsősegély-nyújtási ismeretek a következő tantárgyakba épülnek be:

- Biológia: rovarcsípések, légúti akadály, artériás és ütőeres vérzés, komplex újraélesztés.
- Kémia: mérgezések, vegyszer okozta sérülések, savmarás, égési sérülések, forrázás, szénmonoxid mérgezés.
- Fizika: égési sérülések, forrázás.
- Testnevelés: magasból esés.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb foglalkozások:

- szakkörök,
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó („Egészséghét"/projektnap/témanap) szervezése a tanulók számára

3. Az intézmény helyi tanterve

3.1 Az új NAT szerinti szakaszok

- alsó tagozat,
- felső tagozat

Az új NAT-ban megfogalmazódó fejlesztési feladatok és közműveltségi tartalmak az egyes nevelési-oktatási szakaszokhoz kapcsolódnak.
Az alapfokú nevelés-oktatás szakasza első évfolyamon kezdődik és a nyolcadik évfolyam végéig tart.

Két részre tagolódik:
- az első évfolyamon kezdődő és a negyedik évfolyam végéig tartó alsó tagozat,
- az ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozat.

Az alsó tagozat :
- első –második évfolyamon lehetővé kell tenni, ösztönzi az ebben az életkorban a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelését,
- harmadik–negyedik évfolyamon erőteljesebbé – a negyedik évfolyam végére már meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.

A felső tagozat:
- a nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez kötődik,
- szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása,
- a hetedik–nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, 2020

Az egyes évfolyamoknál a bal oldali óraszám a Nat kötelező óraszámát tartalmazza, a jobb oldali rovatba pedig a szabadon tervezhető órákat lehet bejegyezni.

Heti óraszám/évfolyam	**1.**		**2.**		**3.**		**4.**		**5.**		**6.**		**7.**		**8.**	
Magyar nyelv és irodalom	7	1	7	1	5	1	5	1	4		4	1	3	1	3	
Matematika	4	1	4	1	4	1	4	1	4		4		3		3	1
Történelem									2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek															1	
Hon- és népismeret										1						
Etika/hit és erkölcstan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1									
Természettudomány									2		2		0		0	
Kémia													1		2	
Fizika													1		2	
Biológia													2		1	
Földrajz													2		1	
Első élő idegen nyelv							2		3		3		3		3	
Ének-zene	2		2		2		2		2		1		1		1	
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1	
Dráma és színház												1				
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1			
Digitális kultúra					1		1		1		1		1	1	1	1

Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5			
Osztályfőnöki									1		1		1		1			
Hittan egyházi intézményben																		
Kötelező alapóraszám	**22**		**22**		**22**		**23**		**27**		**26**		**28**		**28**			
Szabadon tervezhető óra		2		2		2		2		1		2		2		2		
Összes tervezett óraszám	**22**	2	**22**	2	**22**	2	**23**	2	**27**	1	**26**	2	**28**	2	**28**	2		
Összesített óraszám	**24**		**24**		**24**		**25**		**28**		**28**		**30**		**30**			
Maximális órakeret	**24**		**24**		**24**		**25**		**28**		**28**		**30**		**30**			

3.2 VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK:

- felzárkóztatás
- tehetséggondozás
- csoportbontás
- sportkör
- szakkör
- könyvtári órák

Az iskolai könyvtár alapfeladatai

Az iskolai könyvtár az Ibrányi Árpád Fejdelem Általános és Alapfokú Művészeti Iskola keretében működik.

A könyvtár fenntartásáról és fejlesztéséről az intézmény fenntartója gondoskodik.

Az intézmény felügyeletét, irányítását az intézményvezető látja el a nevelőtestület és diákközösség véleményének, javaslatainak meghallgatásával.

Az iskola könyvtár munkáját (szaktanácsadás, pedagógiai tájékoztatás, továbbképzés) segíti. Szorosan együttműködik a városi könyvtárral.

Elősegíti az iskola szervezeti és működési szabályzatában és pedagógiai programjában rögzített helyi célok megvalósítását.

Biztosítja az iskola nevelői és tanulói számára az oktatáshoz és tanuláshoz szükséges információkat, információhordozókat.

Gyűjteményét fejleszti, feltárja, megőrzi, gondozza és rendelkezésre bocsátja.

Központi szerepet tölt be a tanulók olvasásra, önálló könyv és könyvtárhasználatra való nevelésében.

Részt vesz, ill. közreműködik az intézmény – oktatási, nevelési, helyi tantervének megfelelő – könyvtári tevékenységében.

Biztosítja az egyéni és csoportos helyben használatot. Könyvtári dokumentumokat kölcsönöz.

Statisztikai adatokat szolgáltat.

Biztosítja más könyvtárak állományának és szolgáltatásainak hozzáférhetőségét (tájékoztatás, információcserék, dokumentumok beszerzése segítségével).

Órarend szerint könyvtáros tanár vezetésével rendszeresen könyvtári foglalkozásoknak ad helyet.

3.2.1 A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI

Az intézmény külön lehetőséget nem ajánl fel a pedagógusválasztással kapcsolatban. A mindenkori tantárgyfelosztásban rögzítjük - a szakmai munkaközösségek javaslata alapján - a kötelező és a szabadon választott foglalkozásokat vezető pedagógusok személyét.

Egyéb foglalkozás 1-8. évfolyam:

- Projektek
- Tanulmányi és kulturális versenyek
- Sportversenyek
- Iskolai rendezvények

A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak száma egy tanítási napon nem lehet több 1. – 3. évfolyamon hat tanítási óránál,

4. évfolyamon hét tanítási óránál

5. – 8 évfolyamon hét tanítási óránál

3.3 KERETTANTERVEK INTÉZMÉNYÜNKBEN

Alsó tagozat 1-4. évfolyam
Felső tagozat 5-8. évfolyam
Alapfokú művészeti iskola

Iskolánk a kerettanterveket évfolyam szerinti tagolásban építi be a helyi tantervébe, és kiegészíti helyi sajátosságokkal. A tantárgyi órakeret 10 %-ának felhasználását a helyi tantervben a kulcskompetenciák fejlesztésére fordítjuk. A szabadon tervezhető órakeret felhasználásánál a tantárgyak óraszámát emeltük meg. Emelt óraszámú kerettantervet alkalmazunk matematika és idegen nyelv tantárgyak oktatásában.

HELYI TANTERV tantárgyi struktúra szerint (Melléklet)

- Alsó tagozat – Melléklet 2. oldaltól – 253. oldalig
- Felső tagozat – Melléklet 254. oldaltól – 768. oldalig
- Alapfokú művészeti iskola – 769. oldaltól -

3.4 KOMPLEX ALAPPROGRAM

A Komplex Alapprogram az 1−4. osztályban és felmenő rendszerben az 5. osztálytól kerül bevezetésre a 2019/2020-es tanévben.

I. ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK

1. Célok:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása;

- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkészség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszóval: az eredményes tanulásra.

2. Alapelvek:

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevágó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

3. **Komplex Alapprogram**

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

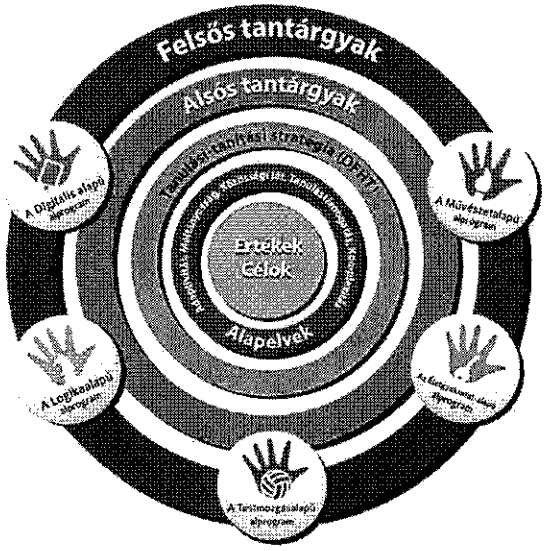

A Komplex Alapprogram jelszava: ***Tanulni élmény!*** amely magával hozza az élményalapú tanulást, ami nem valósulhat meg máshol, mint az Élménysuliban. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórúgója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

II. FELADATOK, ELJÁRÁSOK, ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK

1. Fejlesztési feladatok:

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítsük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építsük a pozitív énképét, erősítsük, a belső kontrollos beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljünk „én" erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- Az szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése

2. Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság

- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

3. További feladatok:

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenység-központú tanítási gyakorlatot** honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- Növeljük a **tanulók aktív részvételét** igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- ***Emberléptékű következetes követelés.***
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.

- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

4- Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók (5 db.)
- Alprogrami eszköztár és feladatbank (5 db.)
- Tanítói- tanári kézikönyvek (10+16 db.)
- Óraillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

5. További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszközrendszere.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

6. Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

6.1. Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

6.2. Alkalmazott módszerek:

6.2.1. A tanítás – tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A lenti ábra azt mutatja, hogy a kötelező tanítási órák 20%-ban a DFHT (differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban) szükséges alkalmazni.

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanulópárok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

6.2.2. Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer, házi feladat
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

6.2.3. Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer
- szituációs játékok

A KOMPLEX ALAPPROGRAM SAJÁTOSSÁGAI:

1. A Komplex Alapprogram alprogramjai:

Az **„Élménysuliban"** minden alprogram megjelenik, hetenként javasoltan, minimum egy órában. Az alprogramok aránya az iskola profiljához igazítható (pl. művészeti iskolák, sportiskolák stb.)

1. A testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélmény-szerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelés óra
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
- szabadidős mozgástevékenységek

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló **minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel** vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az **aktív, kreatív, felelősségteljes** magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még **az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.**

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató **módszerek és kereszttantervi** tartalmak implementációjának támogatása **testnevelés órai környezetben**, a differenciálásra építve.

Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő **integrálása osztálytermi környezetben.**

Önkéntességre és befogadásra épülő **informális és nonformális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben.**

2. Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az Életgyakorlat-alapú alprogram egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és **természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának** tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül **alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.**

Az alprogram célja, hogy az **életben hasznosítható** ismereteket, tapasztalatokat szerezzen a gyermek, amely sikeres **életvezetési kompetenciákkal** vértezi fel.

Cél továbbá, hogy **megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.**

Célunk még az **életformák** sokszínűségének tisztelete, a **családi közösségek** megbecsülése, az **egészséges énkép** kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az **életgyakorlat témái komplexek** és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályaorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

3. A művészetalapú alprogram (MA)

- Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.
- A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között
- tanulásfejlesztés a művészetek révén
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni **sajtságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazásár**a, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

4. A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető.

Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó-gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- Játék alapú megközelítések:
- Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések:
- Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb.

- Logikai játékok, logisztorik
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

5. A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit kereszttantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az **alprogram célja**, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár" habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás
- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

2. Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tudástartalom (a tananyag kereszttantervi része) kb. 30%-át hordozzák. A „Komplex órák" tekintetében a tudástartalmak kereszttantervi kapcsolatai mellett a DFHT tanítási-tanulási stratégia, valamint az alprogrami kapcsolódások jelennek meg. Ez utóbbi órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek fejlesztése is megvalósítható.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne
- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához
- minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám)

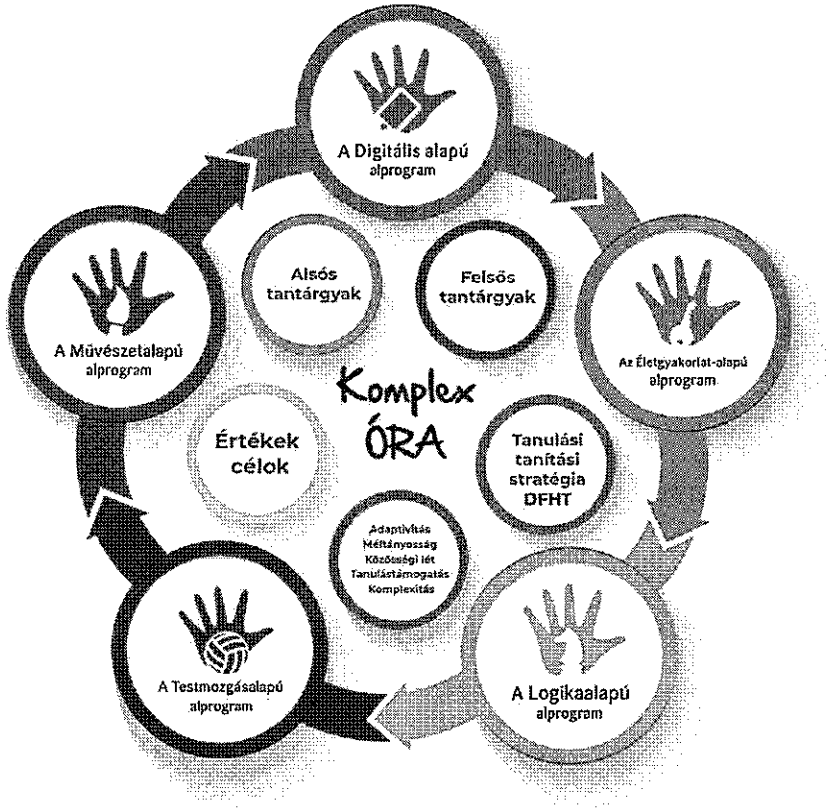

A Komplex órák felépítése

3. Ráhangolódás

A ráhangolódás biztosítja, hogy **a tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben.** Heti **1-3 alkalommal** javasolja a Komplex Alapprogram **20-25 perces** foglalkozás keretén belül. A **tanulási környezetet** célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A **foglalkozás felépítése** ajánlottan a következő:

- Üdvözlés
- Beszélgetés
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

A Ráhangolódás megvalósítását javasoljuk a nap elején, javasolt időtartama 25-45 perc, helye a nap kezdésekor vagy osztályfőnöki óra keretében vagy a délutáni foglalkozások elején. Témái megválasztásában segít a Tanítói kézikönyv.

4. „Te órád"

„Te órád" - a **diák érdeklődéséhez**, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Vagy az **intézmény életében már meglévő,** jól működő, már hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó programok stb. továbbvitele, megtartása, de a foglalkozások középpontjába helyezve a tanulók szociális-emocionális fejlesztését. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

5. Házi feladata

Házi feladat: sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem ad a pedagógus a tanulóknak. Ez nem azt jelenti, hogy elmaradhat a szükséges gyakorlás és rögzítés, hanem azt, hogy a pedagógusnak az iskolai tanórákon kell a tanulókkal ezeket a feladatokat elvégezni. Úgy kell a mindennapokban terveznie és megvalósítania az óráit, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül. A pedagógusnak

módosítania kell tervezési szokásain: legyen a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy ne legyen szükség otthoni tanulásra.

6. Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik.

Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

1. a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
2. a minősítő (szummatív értékelés)
3. a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a **helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek.** Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak **a tanév elején** javasoljuk, ajánlott a **tanév közben** is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A **tanév végi** diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A **minősítő (szummatív) értékelés** egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban.

A **Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek.** Ennek célja **nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása.** A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segített a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a **gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe**. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól,

megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

III. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAINAK ÁTTEKINTÉSE, ILLESZTÉSE A KOMPLEX ALAPPROGRAMHOZ

A pedagógusok feladata kiegészül a **DFHT órák** megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.

A választott **alprogramokhoz** kapcsolódó **foglalkozások** megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése.

Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, **tapasztalatok megosztása** a kollégákkal.

Programhoz kapcsolódó további **oktatási segédanyagok**, szemléltető és mérőeszközök **kidolgozása, közreadása**.

Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

IV. A SZÜLŐK ÉS A TANULÓK TÁJÉKOZTATÁSA

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról iskola életéről, az iskola igazgatója, és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban és írásbeli tájékoztató füzet segítségével.

V. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ MUNKA IDŐKERETÉNEK

1. **A Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól.** Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

A kötelező és szabadon tervezhető időkeret:

- a Komplex Alapprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát, korábbi gyakorlaton alapuló pedagógiai-módszertani kultúráját tekintve **kb. 80 % -**ban nem szabályozza.
- A tanítási órák **20%-**ban azonban javasolt a Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a ***DFHT tanítási-tanulási stratégiának*** az alkalmazása (differenciált egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, csoportmunka, drámajáték és projektmunka).
- **10-30%**-ban pedig a **Komplex órák** keretében a kereszttantervi tantervek feldolgozása történik.

A Komplex Alapprogram által **innovált alprogrami foglalkozások és** a „Te órád" többnyire a délutáni időszávban valósulnak meg.

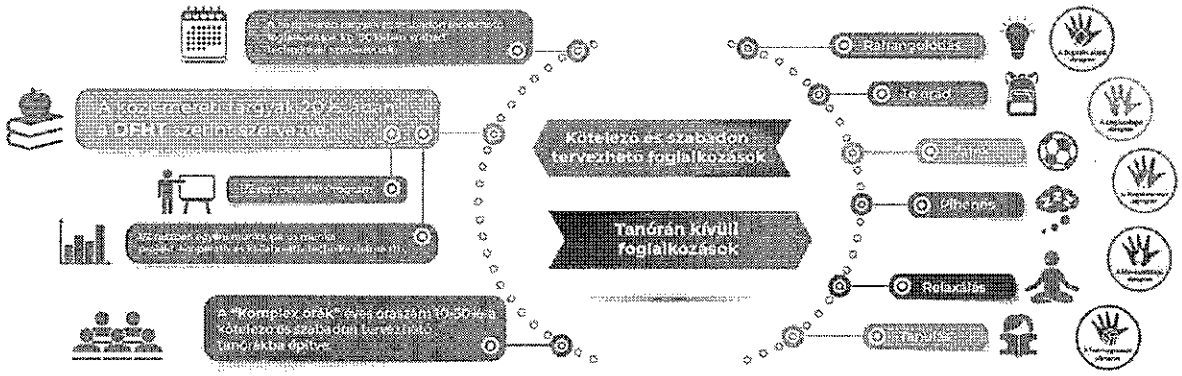

A Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiához kapcsolódó elemei

2. **Időkeretek:**

Az egyes évfolyamok kötelező óraszámai alapján számított, a **DFHT- módszertant alkalmazó órák arányait** alsó tagozaton és felső tagozaton az alábbi táblázatok mutatják be.

3. **Tantárgyfelosztás és a KAP által kínált módszertani elemek összehangolása**

A tanuló heti kötelező tanóráinak számát, beleértve a választható tanóráinak számát az Nkt. határozza meg.

A tantárgyfelosztás a törvény által meghatározott feltételeknek megfelelő, de az intézmény sajátos helyzetét figyelembe vevő alapdokumentum. Alapjául az intézményre érvényes törvény által előírt, a közismereti tantárgyakra vonatkozó heti óraszám szolgál.

Az általános iskolában a nevelés-oktatást a ***délelőtti*** és ***délutáni*** tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások ajánlottan tizenhat óráig tartsanak, továbbá tizenhét óráig – vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben – gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről. Tehát e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként is működhet.

A Komplex Alapprogram minta-hetirendje, 1–3. évfolyam (optimum)

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.00–8.25/8.45	Ráhangolódás	Ráhangolódás	Ráhangolódás	Ráhangolódás	Ráhangolódás
8.55–9.40	Magyar	Matematika	Matematika	Magyar	Matematika
9.40–10.00	20 perces tízórai szünet				
10.00–10.45	Ének-zene	Magyar	Testnevelés	Magyar	Magyar
10.55–11.40	Környezetismeret	Magyar	Viz. kult.	Matematika	Magyar
11.50–12.35	Technika	Testnevelés	Viz. kult.	Testnevelés	Szabadon terv.
12.35–13.40	Ebéd és játék				
13.40–14.25	Testnevelés	Ének-zene	Erkölcstan	Szabadon terv.	Testnevelés
14.35–15.20	AP-foglakozás	AP-foglakozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás
15.30–16.15	„Te órád"	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret	„Te órád"
16.15–17.00	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet

A Komplex Alapprogram minta-hetirendje, 1-3. évfolyam (minimum)

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.00-8.45	Ráhangolódás	Magyar	Magyar	Ráhangolódás	Ráhangolódás
8.55-9.40	Magyar	Magyar	Matematika	Matematika	Matematika
9.40-10.00	20 perces szünet				
10.00-10.45	Ének-zene	Matematika	Testnevelés	Magyar	Magyar
10.55-11.40	Környezetismeret	Szabadon terv	Víz. kult.	Erkölcstan	Magyar
11.50-12.35	Technika	Testnevelés	Víz. kult.	Testnevelés	Szabadon terv.
12.35-13.40	Ebéd és játék				
13.40-14.25	Testnevelés	Játék-szabadidő	Játék-szabadidő	Ének-zene	Testnevelés
14.35-15.20	AP foglakozás	AP-foglakozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás
15.30-16.15	Játék-szabadidő	Te órád	Játék-szabadidő	Játék-szabadidő	Játék-szabadidő
16.15-17.00	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet

A Komplex Alapprogram minta-hetirendje, 4. osztály (optimum)

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.00-8.45	Ráhangolódás	Ráhangolódás	Ráhangolódás	Ráhangolódás	Ráhangolódás
8.55-9.40	Magyar	Magyar	Matematika	Magyar	Matematika
9.40-10.00	20 perces tízórai szünet				
10.00-10.45	Magyar	Matematika	Magyar	Szabadon terv.	Magyar
10.55-11.40	Környezetismeret	Testnevelés	Víz. kult.	Matematika	Szabadon terv.
11.50-12.35	Szabadon terv.	Idegen nyelv	Víz. kult.	Idegen nyelv	Testnevelés
12.35-13.00	Ebéd				
13.00-13.45	Testnevelés	Erkölcstan	Testnevelés	Ének-zene	Technika
13.55-14.40	Ének-zene	Játék	Játék	Testnevelés	Játék
14.40-15.25	AP foglakozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás
15.25-16.20	Te órád	AP-foglalkozás	Szabad időkeret	Játék	Te órád
16.20-17.00	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet

A Komplex Alapprogram minta-hetirendje, 4. osztály (minimum)

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.00–8.45	Ráhangolódás	Magyar	Ráhangolódás	Ráhangolódás	Idegen nyelv
8.55–9.40	Magyar	Magyar	Matematika	Magyar	Matematika
9.40–10.00	20 perces tízórai szünet				
10.00–10.45	Ének-zene	Matematika	Magyar	Szabadon terv.	Magyar
10.55–11.40	Környezetism.	Testnevelés	Viz. kult.	Matematika	Szabadon terv.
11.50–12.35	Szabadon terv.	Idegen nyelv	Viz. kult.	Testnevelés	Testnevelés
12.35–13.00	Ebéd				
13.00–13.45	Testnevelés	Erkölcstan	Testnevelés	Ének-zene	Technika
13.55–14.40	Játék	Játék	Játék	Játék	Játék
14.40–15.25	AP-foglakozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás
15.25–16.20	„Te órád"	Szabad időkeret	„Te órád"	Szabad időkeret	„Te órád"
16.20–17.00	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret

A Komplex Alapprogram minta órarendje, 5. osztály (minimum)

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.00–8.45	Ráhangolódás	Magyar	Ráhangolódás	Ráhangolódás	Idegen nyelv
8.55–9.40	Magyar	Magyar	Matematika	Idegen nyelv	Matematika
9.40–10.00	20 perces tízórai szünet				
10.00–10.45	Ének-zene	Matematika	Magyar	**Szabadon terv.**	Történelem
10.55–11.40	Term.ismeret.	Testnevelés	Történelem	Matematika	Tánc és dráma
11.50–12.35	Oszt.fő.	Idegen nyelv	Viz. kult.	Testnevelés	Testnevelés
12.35–13.00	Ebéd				
13.00–13.45	Testnevelés	Erkölcstan	Testnevelés	Term.ismeret	Technika
13.55–14.40	**Tanulás**	**Szabadon terv.**	**Tanulás**	**Tanulás**	**Tanulás**
14.40–15.25	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás
15.25–16.20	„Te órád"	**Tanulás**	„Te órád"	Szabad időkeret	„Te órád"
16.20–17.00	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret

Megjegyzés: Amennyiben több osztályból tevődik össze egy alprogrami foglalkozás, s akik nem vesznek részt ezen a foglalkozáson, azoknak napközis foglalkozás vagy "Te órád" biztosítható.

VI. JELÖLÉSEK AZ OSZTÁLYNAPLÓKBAN

A digitálisnaplóban az alábbi jelölések szolgálnak a program megvalósításának jelölésére:

DFHT –DFHT –val megvalósított tanóra

TA – testnevelés alapú alprogram

ÉA – életgyakorlat alapú alprogram

DA – digitális alapú alprogram

MA – művészetalapú alprogram

TÓ – „Te órád"

RÁ – ráhangolódás

3.5 LEGO - ROBOTIKA

- A Lego oktatási programja segíti a gyerekek motiválását, erősíti a hátrányosabb helyzetű régiók felzárkózását célzó oktatási stratégiát. Az új módszertan alapvető készségfejlesztéssel támogatja a szaktárgyi tudást, és lehetővé teszi, hogy a fiatalok a munkaerő-piacon aktívabb, kreatívabb, versenyképesebb tudással tudjanak majd érvényesülni ."

Mérföldköveink az iskolában:

- 2016: Lego pilot programba bevonják az Ibrányi Árpád Fejedelem Általános Iskola és AMI intézményét, megkapjuk az első készleteket. 8 pedagógus öt órás továbbképzésen vesz részt.
- 2016-2017-es tanév, pedagógusaink ismerkednek az eszközökkel, módszertannal.

- 2017-2018-as tanév, hetedik és nyolcadik osztályban bevezetésre kerül a LEGO-robotika óra. Párhuzamosan szakkört indítottunk a felső tagozatban.
- 2018-2019-es tanév az előző év koncepcióját folytattuk.
- Jövőkép: Az új NAT függvénye.

Eszközparkunk:

- MoreToMath: 22 készlet
- StoryStarter: 12 készlet
- WeDo robot: 16 készlet
- Mindstroms EV3: 25 készlet
- Bővítő készlet: 5 darab
- Tablet: 38 darab

Pedagógiai-módszertani elemek:

A LEGO robot nagyon inspiratív eszköz a célcsoportként megjelölt korosztály számára (itt fontos megjegyezni, hogy fiúk és lányok számára egyaránt), a kompetenciafejlesztés eszközévé azonban akkor válik, ha megfelelő pedagógiai környezetben valósul meg az eszközkészlettel végzett tevékenység.

- tanulói tevékenységekre épülő feladatok szervezése
- a tevékenység minden esetben játékélményt nyújt
- nyitott végű, érdekes, a korosztály számára is kérdést jelentő kérdések megfogalmazása
- a flow élmény elérése a tanulás során
- alacsony belépési küszöb a feladatmegoldásnál (minden tanulót képes bevonzani, hiszen képes olyan feladatot kínálni, amelyet a gyengébb képességű is megold, ugyanakkor éppen az EV3 az az eszköz, amelynél variabilitása okán nincs korosztályos felső határ)
- a tanár támogató, segítő szerepben van jelen a problémák megoldásánál
- a tevékenységek felépítése a következő lépések szerint:

- kapcsolódás
- alkotás (elsősorban manuális tevékenységet értünk ez alatt)
- vizsgálódás
- tovább gondolás, a tovább lépés lehetőségének felkínálása
- A pedagógiai fejlesztés szempontjából a LEGO Mindstorms EV3 gyakorlatok alkalmasak
- a problémamegoldás
- a logikus-algoritmikus gondolkodás
- ismeretszerző készség
- a kreativitás
- az együttműködés
- a magasabb rendű gondolkodási készségek fejlesztésére.

Tanári felkészültség igény:

A LEGO Mindstorms EV3 Education eszközkészletet tanórán, szakköri vagy tehetséggondozó foglalkozáson alkalmazó pedagógusra vonatkozóan javasolt elvárások (Fontos hangsúlyoznunk, hogy a fentiek javasolt elvárások, meglétük előnyös, hiányuk nem kizáró ok.):

- Legyen szakirányú végzettsége informatika, matematika vagy fizika tanárszakon
- rendelkezzen magasszintű informatikai felhasználói ismeretekkel
- legyenek korszerű pedagógiai ismeretei
  - legyen jártas a projektpedagógiában
  - a tanulói aktivitásra építő, a problémaközpontú, a tanulói kreativitást kihasználó, együttműködő munkaformákra tervezett, a tanulói különbségek kezelésére alkalmas tevékenységek szervezésében
  - legyen jártas a digitális pedagógiai területeken
- legyen előzetes tapasztalata valamely blokk alapú programnyelv területén
- angol nyelvismeret
- legyen nyitott a technológiai újdonságokra.

Az eszközkészlet használata során differenciálásra lehetőséget biztosít a többféle tevékenység (konstrukcióalkotás, programozás, mérés-adatgyűjtés és feldolgozás stb.). Ugyanakkor az eszközkészlettel megvalósítható feladatok korlátlanságából adódóan, valamint a jól megválasztott módszerek eredményeként a tanulók eltérő

felkészültségére és különböző érdeklődésére válaszként további differenciálási technikák alkalmazhatók.

Újdonság a módszerben:

Ismert a programozásnak az oktatásban betöltött fontos szerepe, ugyanis nagyon jól fejleszti az algoritmikus gondolkodást. Ami újdonság a LEGO fejlesztésében, hogy a diákok a gyakorlatban, egy népszerű játék segítségével, teljesen új dimenzióban láthatják viszont programozásuk eredményét. Hatalmas előnye a klasszikus módszerekhez képest, hogy a rendszer gyermekbarát grafikai elemekből álló programnyelven használható. A különböző korosztály számára kifejlesztett termékcsomagokhoz, a LEGO elemek mellett, kidolgozott és nemzetközileg kipróbált tananyagrendszer is tartozik.

3.6 A NAT-ban meghatározott pedagógiai feladatok az iskolai helyi tanterv tantárgyi struktúrájába épülnek be:

- erkölcsi nevelés
- nemzeti öntudat, hazafiságra nevelés
- állampolgárságra, demokráciára nevelés
- önismeret és társas kultúra fejlesztése
- családi életre nevelés
- testi és lelki egészségre nevelés
- felelősségvállalás, önkéntesség
- fenntarthatóság, környezettudatosság
- pályaorientáció
- gazdasági és pénzügyi nevelés
- médiatudatosságra nevelés
- tanulás tanítása

Intézményünkben integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítést folytatunk, az integrációs pedagógiai rendszerben kidolgozott program szerint.

3.7 A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezési elvei

Az iskolai osztályok kialakításánál a törvényben előírt létszámhatárokat, illetve átlaglétszámokat vesszük alapul.

Angol – német

Iskolánkban két idegen nyelv közül (angol, német) választhatnak a tanulók. A választott idegen nyelvet képesség szerinti csoportbontásban tanulják. A tanulók

különböző szintű nyelvi csoportokba történő besorolását kompetencia alapú magyar és matematika feladatok mérésével döntjük el. A nyelvoktatással kapcsolatban 3. évfolyamon az osztálytanítók felmérik a szülői igényeket. A tanulók 3. osztályban félévkor matematikai logikát, illetve szövegértési, nyelvtani képességeket mérő feladatsor írnak. A kiértékelés után a nyelvi munkaközösség és a 3. évfolyamon tanító kollégák 5 nyelvi (2 angol, 3 német nyelvi) csoportba sorolják be a tanulókat. A szülők írásbeli értesítést kapnak gyermekük nyelvi csoportba történő besorolásáról.

Mivel intézményünkben az idegen nyelv oktatás prioritást élvez, ezért már 4. osztályban az első szintű nyelvi csoportok – a szabad órakeretből megnövelt – heti 3 órában, 5. osztálytól pedig heti 5 órában sajátítják el az idegen nyelvi ismereteket.

Helyi sajátosság továbbá az, hogy az emelt órás I., valamint a normál II. szintű nyelvi csoportok mellett egy III. szintű lemaradó, felzárkóztatásra szoruló, gyenge nyelvi képességekkel rendelkező tanulói csoport is tanulhatja az idegen nyelvet 4. osztályban heti 2, 5. osztályban pedig heti 3 órában.

Az azonos nyelvet tanuló csoportok közötti átjárhatóságot a nyelvtanárok szoros munkakapcsolata garantálja, a megfelelő teljesítmény szint elérése esetén, leghamarabb az első tanév végén.

Matematika

Minden életkori szakaszban fontos a differenciálás.

5. osztálytól olyan tanulóknak kívánunk magasabb szintű ismereteket nyújtani, akik nagyobb érdeklődést mutatnak a matematika iránt. Ezekben az osztályokban sem hozzuk előre a felsőbb évek témaköreit. Elsősorban a normál osztályok kerettantervének anyagát bővítjük érdeklődést felkeltő és gondolkodást fejlesztő ismertekkel, kiegészítő anyagrészekkel. Inkább javasoljuk a feladatanyag szintjének emelését, mint a tananyag bővítését.

A kiválasztás elvei:

A kiválasztás a 4. évfolyamon történik a tanító nénikkel egyeztetett időpontban. A kiválasztás alapját a következő tesztek eredményei alkotják:

- műveleti sebesség mérése:
  - Összeadás
  - Kivonás
  - Pótlás
  - Szorzás
  - Osztás
  - logikai képesség mérése
  - szövegértési képesség mérése

Pontegyenlőség esetén figyelembe vesszük az osztálytanító javaslatát.

A tehetséggondozó csoportba az évfolyam 25%-a kerülhet be maximum.

5. évfolyamtól kezdve a csoportok átjárhatók, azaz lehetőség van arra, hogy az osztálykeretben tanulók közül a kiválóan teljesítők átkerülhessenek a tehetséggondozó, illetve az alulteljesítő tanulók visszakerülhessenek az osztálykeretben tanuló csoportba. Ez a szaktanár döntése alapján félév és tanév végén történik.

3.8 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az Ibrányi Árpád Fejedelem Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola az oktató-nevelő munka során csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, segédkönyvek, stb.) használunk a tananyag feldolgozására, mely a 17/2014 (III.12.) EMMI rendelet alapján tankönyvvé nyilvánítottak, és NAT-kompatibilis, valamint megfelel a kerettantervi követelményeknek, illetve a helyi tanterv szabta feladatoknak.

A szükséges tankönyvek és taneszközök kiválasztása elsősorban az érintett szaktanárok és tanítók feladata, összhangban a szakmai munkaközösségek állásfoglalásával.

Az iskolai tankönyvellátás helyi rendjét az iskola igazgatója határozza meg.

A pedagógust munkakörével összefüggésben megilleti az a jog, hogy a helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével megválassza az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket.

A pedagógus nem választhat olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak. A pedagógus – a minőség, típus és ár megjelölése nélkül – olyan ruházati vagy más felszerelés beszerzését kérheti a tanulótól, amely nélkülözhetetlen az általa tartott foglalkozáson való részvételhez, illetve a tanított tananyag elsajátításához, és amelyet a tanórai foglalkozáson egyidejűleg minden tanulónak rendszeresen alkalmaznia kell.

Az e körbe nem tartozó felszerelések biztosítása az iskola feladata.

Tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök, ruházati és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.

Az iskolai szülői szervezet (közösség) és az iskolai diákönkormányzat – ruházati és más felszerelések megvételével kapcsolatosan a szülőkre háruló kiadások tekintetében korlátozásokat állapíthat meg.

A tankönyv- és taneszköz kiválasztásnál a következő elveket követjük:

- Feleljen meg intézményünk helyi tantervének, a NAT és a kerettanterv követelményeinek.
- Tartalmazza a képességfejlesztés, az egyéni munkáltatás sokoldalú lehetőségeit, nyújtson segítséget az önálló tanulásban.
- Motiváljon a tanulásra, az ismeretszerzésre, keltse fel a tanuló érdeklődését.
- Szövege az életkornak megfelelő legyen, ábrái, képei, illusztrációi segítsék az önálló tanulást.
- Adjon mintát az új ismeretek alkalmazására, a feladatmegoldás mikéntjére, tartalmazzon nagyszámú gyakorlatot.
- Minősége, tartóssága, ára megfelelő legyen.
- Legyen komplex, a pedagógus munkáját is megkönnyítő, lehetőleg tartalmazza a tankönyvön, munkafüzeten kívül a mérőlapot, a tanmenetet, az útmutatót, a tanári

kézikönyvet is.

Az intézmény pénzügyi lehetőségeinek arányában törekedjen a különböző tantárgyak eszközigényének fokozatos kielégítésére. Az iskolakönyvtár a könyvtárfejlesztési támogatás, valamint a tartós tankönyvre nyújtott összegek igénybevételével legyen gyűjtőhelye a nyomtatott és audiovizuális taneszközöknek, melynek használata az iskola tanulói számára ingyenesen hozzáférhető kell hogy legyen.

Az informatikai-számítástechnikai szaktantermek, a multicenter, a sulimozi és a **DIGI-LEGO** szaktanterem kialakításával lehetővé vált az intézmény tanulóink a legmodernebb eszközökkel való képzése, az ismeretátadás és ismeretszerzés új távlatainak a megnyitása.

3.9 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése

Az iskola mindennapos testnevelési órákról szóló programja a helyi lehetőségekből kiinduló, reális, fenntartható célkitűzés, mivel a program iskolánk minden tanulójának egész éven át lehetőséget ad a rendszeres mozgásra. A program figyelembe veszi a helyben felkínálható iskolán kívüli lehetőségeket is.

A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: legyen erős, kitartó, becsületes és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanulással járó idegi és fizikai terhelést.

Célok:

- Tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátíttatni az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket.
- Tudatosítani a tanulókban a saját szervezetük felépítésének és működésének alapfokú tudnivalóit.
- A testnevelés, sport segítségével kialakítani a tanulókban a mindennapi élethez szükséges alapvető tulajdonságokat, készségeket: akaraterő, szorgalom, kitartás, becsületesség, szabályok betartása, a társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, a céltudatosság stb.
- A mindennapos testnevelés tematikáját a testnevelés helyi tantárgyi programja tartalmazza.

A tanulók fizikai állapotának mérése

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező. A fizikai aktivitás jellemzője az egészséges testsúly, az állóképesség és az izomerő.

A vonatkozó jogszabályok a tanulók fizikai állapotának mérését tanévenként április-május hónapra írják elő. A mérésre egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható teszteket használunk.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

3.10 A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

Az ellenőrzés feladata, hogy adatokat, tényeket tárjon fel az intézményben folyó tevékenységekről, illetve a tevékenységek által elért eredményekről

Az ellenőrzés célja, hogy a feltárt adatok, tények alapján olyan intézkedéseket lehessen hozni, amelyekkel az esetleges hibák, problémák kijavíthatóak. Ehhez kapcsolódik az értékelés, amely az ellenőrzés eredményeinek elemzését jelenti.

A tanulók iskolai munkájának ellenőrzése folyamatosan történik az iskola helyi tanterve, illetve a nevelők által összeállított tanmenetek és osztályfőnöki munkatervek alapján.

Az ellenőrzés módszerei:

- Megfigyelés
- Írásos kikérdezés (kérdőív)
- Interjú (lehet egyéni vagy csoportos)
- Tanulók által készített produktumok vizsgálata (önálló kutató munka, gyűjtő munka)
- Tanulói teljesítmények felmérése (mérés)
- Dokumentumok elemzése

- Versenyek, vetélkedők
- Évfolyam szintű mérések
- Szóbeli feleltetés
- Írásbeli felelet
- Témakörönkénti témazáró

Az ellenőrzéshez szóbeli vagy írásbeli értékelés kapcsolódik.

Az írásbeli feladatok értékeléséhez a Pedagógiai Programban szereplő ponttáblázatot használjuk.

Értékelhetjük a tanulók:

- tudásszintjét
- magatartását, szorgalmát
- hogyan fejlődtek képességei
- korábbi teljesítményéhez képest mennyit fejlődött

A pedagógiai program értékelési koncepciójának célja, hogy az értékelés:

- ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be;
- számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött;
- jelenjék meg, hogy a tanuló saját lehetőségét mennyire használta ki.

Az értékelés legyen:

- pedagógiailag pozitív, ösztönző
- érthető, konkrét, személyre szóló
- legyen mód arra, hogy az érintettek véleményt mondhassanak róla
- vegyük figyelembe az értékeléssel kapcsolatos megjegyzéseket
- tartalmazzon a tudásra vonatkozó minősítést, javaslatot
- jelölje meg, hol legyen minősítés is az értékelésen túl
- jelölje meg az évközi értékelés nyomon követésének módjait
- tartalmazza az egyéni, a tanuló önmagához mért fejlődését

- fogalmazza meg az értékelés dokumentálásának módjait

Az értékelés célja:

- Az önértékelés képességének kialakítása
- Motiváció az elképzelt vagy elvárt jövőkép érdekében
- A teljesítményszint és tudásszint jelzése
- Jelezze a pedagógus számára a tanuló fejlődését, fejleszthetőségét
- Tájékoztassa a szülőt, hogy milyen gyermeke viszonya az iskola követelményeihez.

Eredményvizsgálati módszerek

- Megfigyelés.
- Beszélgetés.
- Kérdőíves felmérés.
- Az iskolai dokumentáció tanulmányozása
- A tanulói produktumok elemzése
- A végzett növendékek helytállásának vizsgálata.
- Félévenkénti magatartás és szorgalom nevelőtestületi értékelése.

A féléves és évzáró értekezleten az iskolavezetés értékeli a pedagógiai munkát. Az érté-kelésben döntő szerepet kapnak a munkaközösségek beszámolói.

A jutalmazás formái:

Egyéni jutalmazási formák – Az iskolában elismerésként a következő írásos dicséretek adhatók:

- szaktanári,
- osztályfőnöki,
- igazgatói,
- nevelőtestületi.

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók tantárgyi, szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványba kell bevezetni. Ezek a tanulók a tanév végén könyvvel, oklevéllel jutalmazhatók.

Mérendő tantárgyak és területek:

Évfolyam szintű mérésre kerül sor a munkaközösségek munkaterve, illetve az országos mérések alapján

Mérésterv

Tantárgy	**Évfolyam**
Matematika	2. kompetencia alapú mérőlap

Logikai készség, problémaérzékenység mérése (matematika)	4.kompetencia alapú mérőlap
Német nyelv Kompetencia mérés	6. majd 8. évfolyamban ugyanazon tanulók mérése kompetencia alapú feladatlappal
Angol nyelv Kompetencia mérés	6, majd 8.évfolyamban ugyanazon tanulók mérése kompetencia alapú feladatlappal
Kompetencia mérés (matematika, magyar szövegértés)	1. és 8. évfolyam

1. A mérés minden tanévben a táblázatnak megfelelően történik.
   Végrehajtása a munkaközösség feladata;
2. A helyi mérés kiértékelési határideje: május 30.
   Intézkedési terv készítése: szeptember 30.;
3. A kompetenciamérés kiértékelése: a következő tanév május 30.
   Intézkedési terv készítése: szeptember 30.

Országos pedagógiai mérések

Az országos kompetenciamérés napja tanítási napnak minősül. A mérés napjára eső kötelező óráját a tanuló az adott napon a méréssel összefüggő feladatok végrehajtásával teljesíti. További kötelező órák számukra nem szervezhetők (kivételt képeznek a sport és művészeti foglalkozások).

Az országos mérésről, értékelésről a mindenkori tanév rendje rendelkezik. Az iskolák vezetőinek és pedagógusainak kötelezettsége a mérés-értékelés feladatainak végrehajtása.

Intézkedési terv kidolgozása szükséges, ha az érintett évfolyamokon az iskola bármelyik telephelyén legalább a tanulók fele nem érte el a rendeletben meghatározott minimum képességszintet.

3.10.1 Az iskolai beszámoltatás formái

Formája, rendje	Korlátai	Szerepe
Tanév eleji diagnosztizáló	Százalékos kiértékelés Nem osztályozható!	Állapotfelmérés
Félévi szummatív	Százalékos kiértékelés	Összefüggő témakörök egymásra épülésének ellenőrzése
Tanév végi szummatív	Százalékos kiértékelés	Adott tanév tananyagának beépülése

Formája, rendje	Korlátai	Szerepe
Témakörönkénti, formatív dolgozat	Százalékos kiértékelés	
Témazáró dolgozat	Százalékos kiértékelés	Egy témakör beépülésének kontrollálása
Írásbeli felelet		Rövidebb szakasz teljesítettségének ellenőrzése, beszédkészség fejlődése
Gyűjtőmunka	A munkaközösség által meghatározott módon értékelve	Az önállóság fejlődésének vizsgálata
Órai munka	Pontozásos módszerrel piros ponttal	Napi nyomon követés
Témahét, projekt	A tanórai és a házi felkészülés során végzett tevékenységek osztályozhatók, a kooperatív technikák során alkalmazott módszerek a mértékadóak.	A tanuló egyéni és csoportos teljesítményének és tudásának értékelése, továbbá a csoportban végzett munkában való részvétel, az együttműködés szintjének értékelése.
Írásbeli házi feladat	Az értékelés egyedi módja szerinti módszerrel	Az otthoni gyakorlás ellenőrzése, hibák javítása, szorgalom

A tantárgyi követelményeket a helyi tanterv határozza meg. Az értékelésnél figyelemmel kell lenni a tanuló általános állapotára, fejlesztés esetén egyéni haladására, képességeire Az írásbeli feladatok értékeléséhez a Ped. Programban szereplő ponttáblázatot használjuk.

- Az évközi osztályzatok kritériuma a követelményszintnek való megfelelés- A szükséges tanszerek meglétét felelős ellenőrzi, és óra elején jelenti.
- Írásbeli házi feladat csak a nevelőtestület által megállapodott tantárgyakból adható, ellen-őrzése kötelező (ld. I. sz. mell.)
- A tanulók felkészültségét szóbeli és írásbeli feleltetéssel ellenőrizhetjük
- Félévente legalább (heti1-2 óra esetén) 1 vagy (heti 3-4óra esetén) 2 szóbeli érdemjegye legyen a tanulónak a tantárgyak heti óraszámától függően 5-8. évfolyamokon.

Az ellenőrzéshez szóbeli vagy írásbeli értékelés kapcsolódik.

- Félévi és év végi osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján kapják a tanulók, kétszeres értékű a témazárók osztályzata.
- A szóbeli feleltetés értékelésében részt vehetnek a tanulók
- A témakörök végén témazáró dolgozatot íratunk. A tanulókat egy héttel előtte erről tájékoztatni kell. A feladatlap lehet központi, vagy a szaktanár, illetve munkaközösség által összeállított. Ötfokozatú érdemjeggyel értékeljük. A gyerekeket az eredményről 10 napon belül tájékoztatni kell. Lehetőséget kell adni a kijavított dolgozat megtekintésére. Egy nap csak két témazárót írhatnak a tanulók.
- Az írásbeli feleltetésre használható röpdolgozat eredményéről szintén tájékoztatni kell a tanulót 10 napon belül.

Értékelés az 5-8. évfolyamon

	Az értékelés módja, formája	Az értékelés rögzítése	Ki értékel?
Év közben	Érdemjegy(5,4,3,2,1) legalább 3 jegy tantárgyanként Dicséret, elmarasztalás Piros, fekete pont Havonkénti magatartás és szorgalom értékelés	osztálynapló ellenőrzőkönyv ellenőrzőkönyv munkafüzetek, füzetek osztálynapló ellenőrzőkönyv	szaktanár az osztályfőnök a napközis nevelők és a szaktanárok véleménye alapján
Félévkor	érdemjegy (5,4,3,2,1) szaktárgyi dicséret magatartás, szorgalom minősítése érdemjegyekkel (5,4,3,2,1)	ellenőrzőkönyv osztálynapló	a szaktanárok, a diákok, az osztályban tanító pedagógusok véleményét figyelembe véve az osztályfőnök javaslata alapján az osztályozó konferencia
Év végén	osztályzat: kitűnő (jeles+szaktárgyi dicséret) jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen magatartás, szorgalom betűvel, a minősítés fokozatai: példás, jó, változó, rossz ill. hanyag nevelőtestületi dicséret	bizonyítvány anyakönyv bizonyítvány anyakönyv bizonyítvány anyakönyv	a szaktanárok mint félévkor az osztályozó konferencia

- A magasabb évfolyamba lépés feltétele: az adott évfolyam tantervi követelményeinek teljesítése.

A tanulók értékelése 1-4. évfolyamig

- Első osztályban év elején, 4. osztályban év végén elvégezzük a tanulók tanulói képességvizsgálatát.

- A tanulók tudásszintjének mérése minden évfolyamon év elején, félévkor, tanév végén és szükség esetén differenciáláshoz

  - írás-helyesírásból
  - olvasás-szövegértésből
  - hangos olvasásból
  - matematikából

  } diagnosztizáló, helyzetfeltáró céllal történik

- A belépő tantárgyakból félévkor, és a készségtantárgyakból minősítés nincs.
- Egész tanévben folyamatosan használjuk a formatív (fejlesztő, formáló) mérés, értékelés nem verbális módjait, a szóbeli értékelést, az írásbeli értékelés alábbi formáit: röpdolgozat, írásbeli felelet, tudáspróba

- A folyamatot lezáró, szummatív értékelés témák, tantárgyi egységek utáni témazáró formájában használható, valamint félévkor, év végén alkalmazzuk.
- Az írásbeli dolgozatokra pontszámokat írunk, „itemezve"jelezzük, hogy a maximális pontszámból mennyit ért el a tanuló.
- A más tanterv alapján haladó csoport tagjait a tanító „iskolalevélben" értékeli.
- Az egyes tantárgyak és a magatartás, szorgalom értékelése meghatározott szempontsor alapján történi, melyet minden tanító a tanmenetéhez csatol.

Tartalmazza: -a folyamatos szóbeli értékelés szempontjait; formáit
-az írásbeli szöveges értékelés szempontjait; formáit

Dokumentumok:

1. A tanulók tanulmányi munkájának eredményességéről, magatartásuk, szorgalmuk alakulásáról bizonyítványuk „pótlapján" összegző tájékoztatást kapnak.
2. Tanév közben az egyéni fejlesztés írásbeli munkáit, az írásbeli méréseket, dolgozatokat dossziéban őrizzük, gyűjtjük.

Értékelés 1-4. évfolyamon

	Értékelés módja, formája	**Az értékelés rögzítése, dokumentumai**	**Ki értékel?**
Év közben	1.évfolyamon elvégezzük a tanulók tanulási képesség-vizsgálatát. DIFER mérés + A dyslexia veszélyeztetettség felmérésének gyorstesztje Szöveges értékelés 1. osztályban és 2. osztályban félévig. 2. osztály második félévétől és a 3., 4. évfolyamon érdemjegy (5, 4, 3, 2, 1) Magatartás, szorgalom értékelése 1. osztályban és 2. osztályban félévig két havonta, 2. osztály második félévétől havonta osztályzattal Dicséret, ısztalás t talás	tájékoztató füzet osztálynapló értékelőlap munkafüzetek füzetek tankönyvek Dossziéban gyűjtött differenciált feladatlapok, írásbeli munkák.	Tanító tanuló osztályfőnök napközis nevelő nyelvtanárok (4. évfolyam)
Félévkor	1. évfolyamon és 2. évfolyamon szöveges értékelés. 3.-4. évfolyamon érdemjegy (5,4,3,2,1) Szaktárgyi dicséret Magatartás, szorgalom minősítése érdemjeggyel (5,4,3,2,1)	tájékoztató füzet osztálynapló	Tanító, Tanuló, Nyelvtanárok (4. évfolyam) véleményét figyelembe véve az osztályfőnök javaslata alapján az

			osztályozó konferencia.
Év végén	1. évfolyamon szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló - kiválóan teljesített - jól teljesített - megfelelően teljesített - felzárkóztatásra szorul 2.,3.,4. évfolyamon: - kitűnő (jeles +szaktárgyi dicséret) - jeles , - jó, - közepes, - elégséges, - elégtelen bejegyzéssel Magatartás, szorgalom: betűvel Minősítés fokozatai: - példás - jó - változó - rossz ill. hanyag Nevelőtestületi dicséret 4. évfolyamon a tanulók tanulási képességvizsgálatának elvégzése	Bizonyítvány, pótlap anyakönyv osztálynapló	tanító osztályfőnök szülő osztályozó konferencia

Értékelés az 5-8. évfolyamon

	Az értékelés módja, formája	**Az értékelés rögzítése**	**Ki értékel?**
Év közben	Érdemjegy(5,4,3,2,1) legalább 3 jegy tantárgyanként Dicséret, elmarasztalás Piros, fekete pont Havonkénti magatartás és szorgalom értékelés	osztálynapló ellenőrzőkönyv ellenőrzőkönyv munkafüzetek, füzetek osztálynapló ellenőrzőkönyv	szaktanár az osztályfőnök a napközis nevelők és a szaktanárok véleménye alapján
Év végén	osztályzat: kitűnő (jeles+szaktárgyi dicséret) jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen magatartás, szorgalom betűvel, a minősítés fokozatai: példás, jó, változó, rossz ill. hanyag nevelőtestületi dicséret	bizonyítvány anyakönyv bizonyítvány anyakönyv bizonyítvány anyakönyv	a szaktanárok mint félévkor az osztályozó konferencia

A magasabb évfolyamba lépés feltétele: az adott évfolyam tantervi követelményeinek teljesítése.

3.11 Az értékelés kategóriái az első osztálytól a második évfolyam félévéig

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kifejezzük ki, hogy a tanuló:
- kiválóan teljesített,
- jól teljesített,
- megfelelően teljesített,
- felzárkóztatásra szorul.

(2011. évi CXC. törvény 54. § (3)

Év közben százalékosan értékelünk. A készségtárgyak értékelése két havonta, a szöveges-értékelés fokozatainak rövidítésével történik:
- kiválóan megfelelt /k.m.f/
- jól megfelelt /j.m.f./
- megfelelt /m.f./
- gyengén megfelelt /gy.m.f./
- nem felelt meg /n.f.m./
- felmentve /felm./
- nem osztályozható /n.o./

A magatartás értékelésének fokozatai:
- példás
- jó
- változó
- rossz

A szorgalom értékelésének fokozatai:
- példás
- jó
- változó
- hanyag

3.12 A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Azt a tanulót, aki tanulmányi, sport, vagy egyéb iskolai munkáját képességeihez mérten kiemelkedően végzi, aki kitartó szorgalmat, vagy példamutató közösségi magatartást tanúsít, illetve hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez, növeléséhez, azt a gyereket iskolánk dicséretben részesíti, vagy megjutalmazza. Ennek formája bizonyítvány, oklevél, plakett, könyv, szóbeli dicséret. Itt tanulói közösségeket is kiemelhetünk.

Ennek az értékelésnek a hagyományos színtere végzős diák esetén a ballagás, míg az alsóbb éveseké a tanévzáró ünnepély illetve az iskolagyűlés.

A tanulók jutalmazásának elvei és formái:

	Mely tevékenységért?	Az adományozás ideje	Az adományozó
Szaktanári dicséret	Kiemelkedő tantárgyi teljesítményért	A tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes rá	A szaktanár
Osztályfőnöki dicséret (szóbeli, írásbeli) Napközis nevelő dicsérete	Kiemelt közösségi munkáért A napközis csoportban végzett kiemelkedő munkáért	A tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes rá	Az osztályfőnök (a szaktanárok, napközis nevelők, diákönkormányzat, gyermekszervezet javaslata alapján)
Igazgatói dicséret	Kiemelkedő tanulmányi, közösségi, kulturális és sporteredményért	A tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes lesz rá	Az osztályfőnök, a diákönkormányzat vezető, a szaktanár javaslatára az igazgató
Oklevél, könyv	Kitűnő tanulmányi eredményért	A tanév végén	Az osztályfőnök
Nevelőtestületi dicséret	Példamutató magatartásért és /vagy kiváló tanulmányi eredményért	A tanév végén	Az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület
„jó tanuló, jó sportoló" oklevél és ajándék	Az eredményes és kiemelkedő sportmunkáért	A tanév végén, ballagáskor	Az iskola testnevelő tanárainak javaslata alapján a nevelőtestület
„ Művészeti díj" díszoklevél és ajándék	Aki az értékelés szempontjainak megfelel	A tanév végén, ballagáskor	A 8. osztályfőnökök és évfolyamfelelősök javaslata alapján a nevelőtestület
díszoklevél és ajándék	Nyolc éves kitűnő tanulmányi munkáért	A tanév végén, ballagáskor	Az osztályfőnök javaslata alapján a nevelőtestület
GÉNIUSZ-DÍJ	Aki az értékelési szempontoknak megfelel	A tanév végén ballagáskor	A versenyeredmények alapján a nevelőtestület
Gyermekszervezet díszoklevele és ajándék „az év diákja"	A gyermekszervezetben végzett kiemelkedő közösségi munkáért	A tanév végén, ballagáskor	A gyermekszervezet vezetőségének javaslata alapján a nevelőtestület.
Fogadás	Kiemelkedő tanulmányi, sport és kulturális munkáért	A tanév végén	iskola vezetősége igazgató

Csoportos jutalmazási formák:

- Jutalom kirándulás
- Kulturális programok támogatása (színház, MOZI látogatás)
- táborozás

Azt a tanulót, aki tanulmányi kötelezettségét folyamatosan nem teljesíti, vagy a Házirend előírásait megszegi, vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, elmarasztalásban, büntetésben szükséges részesíteni.

Ennek **formái:**

Szaktanári figyelmeztetés (szóbeli, írásbeli)	A felszerelés, házi feladat többszöri hiánya, órákon előforduló fegyelmezetlenség miatt
Osztályfőnöki figyelmeztetés Napközis tanári figyelmeztetés (szóbeli, írásbeli)	A tanuló magatartásbeli kötelezettségszegése, a házirend enyhébb megsértése, igazolatlan mulasztás miatt.
Osztályfőnöki intés Osztályfőnöki megrovás Napközis tanári intés, megrovás	u.a.mint a figyelmeztetés A fokozat megállapítása az oszt.főnök feladata. Az osztályban tanító szaktanárok véleményének figyelembe vételével történik.
Igazgatói figyelmeztetés (szóbeli, írásbeli)	Az iskolai házirend gyakori megsértése, szándékos károkozás, fegyelmezetlenség miatt
Igazgatói intés	Az iskolai házirend súlyos megsértése, szándékos károkozás, igazolatlan mulasztás, súlyos fegyelmezetlenség miatt.

A büntetést írásba kell foglalni és azt a szülő tudomására kell hozni!

Fegyelmi büntetések:

- nevelőtestületi megrovás
- nevelőtestületi szigorú megrovás
- meghatározott kedvezmények csökkentése, vagy megvonása
- áthelyezés másik osztályba
- fegyelmi tárgyalás

A fegyelmi eljárás lefolytatásának szabályait 11/1994 MKM rendelet 3.sz. melléklete tartalmazza.

A magatartás és a szorgalom értékelésénél a HÁZIREND tartalmazza az elvárásokat.

A szorgalom és a magatartás minősítésénél figyelembe kell venni a tanuló:

- Életkörülményeit,
- Képességeinek szintjét

Magatartás érdemjegyei és tartalmi elemei:

magatartás / Tart.elemek	Példás (5)	Jó (4)	Változó (3)	Hanyag (2)
1. aktivitás	Igen jó	Jó	Közepes	Negatív, romboló
2. a közösségi munkában való részvétel	Aktív, kezdeményez	Bekapcsolódik	Bevonható	Érdektelen
3. hatása a közösségre 4.	Építi a közösséget	Befolyást nem gyakorol	Rombol	Negatív
5. társas törődés 6.	Segítőkész	Ingadozó	Közömbös	Gátló, közöny

7. házirend betartása 8.	Elfogadja, ösztönöz	Betartja	Néha vét ellene	Sokat vét ellene
9. fegyelem 10.	Példamutató	Jó	Megfelelő	Gyenge
11. viselkedés, hangnem, fellépés 12.	Illemtudó, udvarias	Kívánnivalót hagy	Udvariatlan, nyegle	Durva, goromba

A szorgalom értékelésekor a tanuló iskolai és tanulmányi munkához való hozzáállását értékeljük. A szorgalom értékelése nem feltétlenül függ össze az eredményes, jó jeggyel értékelt tanulási eredménnyel, hiszen gyenge képességű tanuló is lehet kiemelkedően szorgalmas.

Szorgalom érdemjegyei és tartalmi elemei:

Szorgalom / Tart. elemek	Példás (5)	Jó (4)	Változó (3)	Hanyag (2)
Tanulmányi munkája, munkavégzése	Igényes, precíz	Figyelmes	Ingadozó	Hanyag
Többféle feladatot vállal-e?	Feladatot önként vállal	Keveset	Ritkán	Nem
Munkabeosztása, önellenőrzése	Jó	Megfelelő	Közepes	Gyenge, nincs
Tanórán kívüli információ felhasználása	Rendszeresen tájékozódik	Alkalmanként	Ritkán	Egyáltalán nem

klik201086013/00594-1/2024

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Pedagógiai Program elfogadása és jóváhagyása

A pedagógiai programot a diákönkormányzat 2023. év augusztus hó 31 napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kelt: Ibrány, 2023. év augusztus hó 31 nap.

Sallai Gabriella diákönkormányzat vezető

A pedagógiai programot a szülői munkaközösség 2023. év augusztus hó 31 napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kelt: Ibrány, 2023. év augusztus hó 31 nap.

Kovácsné Bakó Enikő szülői munkaközösség elnöke

A pedagógiai programot a nevelőtestület 2023. év augusztus hó 31 napján tartott ülésén elfogadta és jóváhagyásra javasolta.

Kelt: Ibrány, 2023. év augusztus hó 31 nap.

Kulcsár Miklós igazgató

Az Ibrányi Árpád Fejedelem Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola pedagógiai programját a Nyíregyházi Tankerületi Központ.

2023 év szeptember hó 29 napján jóváhagyta.

Kelt: Nyíregyháza, 2023. év szeptember hó 29 nap.

Gaszperné Román Margit tankerületi igazgató

Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatás

az

Ibrányi Árpád Fejedelem Általános Iskola

Tiszaberceli Bessenyei György Tagintézményében

Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatás: cigány kisebbségi oktatás

17/2013.(III.1.) EMMI rendelet a Nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a Nemzetiség iskolai oktatásának irányelvek kiadásáról szóló rendelet előírásai alapján.

A célok és feladatok megvalósulása érdekében a kisebbségi oktatás irányelveinek ajánlásai közül iskolánk a cigány felzárkóztató oktatást vállalta és teljesíti. Ennek keretében tanulóink ismereteket szereznek a cigányság kulturális értékeiről, történelméről, irodalmáról, képzőművészetéről, zenei és tánckultúrájáról, valamint hagyományairól, a cigányság helyzetéről, jogairól, szervezeteiről. Iskolánkban nem működik valamely cigány nyelv oktatása.

A megvalósítás területei:

1. Cigány népismeret tanítása
2. Iskolai sikerességet elősegítő foglalkozás
3. Képességfejlesztés
   - Tantárgyi fejlesztés
   - Szocializáció, kommunikáció fejlesztése
   - Egyéni tehetséggondozás

A megvalósítás módja:

1. óra: 1-3., 6-8. évfolyamon heti egy-egy nemzetiségi népismeret tanóra keretén belül.

2. óra: beépítve a művészeti tantárgyakba

Céljaink, feladataink a nemzetiségi közösséghez való tartozás erősítése.

Intézményünkben az iskolai nevelés és oktatás általános céljai és feladatai mellett biztosítjuk a cigány kisebbség történelmének, szellemi és anyagi kultúrájának megismerését, a hagyományőrzést és teremtést, az önismeret kialakítását, a kisebbségi jogok megismerését és gyakorlását.

Törekszünk arra, hogy

- Az etnikai kisebbséghez tartozó tanuló megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását,
- Vállalja másságát, elfogadja és másoknak is megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse közösségi kötődését,
- Váljon nyilvánvalóvá kultúrájuk gazdagságának előnye, alakuljon ki bennük a reális kisebbségkép,
- Ismerjék fel az előítéletek és kirekesztés megjelenési formáit, veszélyeit, a kisebbségi jogok megsértésének jelenségét.
- Az iskola tanulói kölcsönösen tartsák tiszteletben egymás etnikai hovatartozását.

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyagtartalmak

1. évfolyam:

Témakörök	Tartalmak
Cigány gyermekirodalom	Kiszámolók csúfolók, pár soros versek Ördög-tündér, állat és tréfás mesék Népmesék, műmesék (pl. Szécsi Magda, Bari Károly meséi)
Az év jeles napjaihoz kötődő ünnepek	Újév: újévi köszöntők, hagyományok az újév napján Karácsony: karácsonyi köszöntők (pl. Choli Daróczi József, Karsai Ervin versei)

2. évfolyam:

Témakörök	Tartalmak
Cigány gyermekirodalom	Kiszámolók, nyelvtörők, rövid versek mesék, történetek Ördög-tündér, tréfás és állatmesék, népmesék, műmesék. (pl. Szécsi Magda, Bari Károly)
Kötődés a természethez	A növények és állatok jelentősége a cigány ember életében.
Hagyományos és a helyi közösségekre jellemző cigánydalok	Az aszimmetrikus ritmusok Hangszerpótló eszközök (pl. kanna, kanál, szájbőgő) Ritmusgyakorlatok Magyar és nemzetközi cigánydalok

3. évfolyam:

Témakörök	Tartalmak
Cigány gyermekirodalom	Szólások, mondások, mesék, történetek, eredetmesék. Mesemondási szokások általában és a helyi cigány közösségben (pl. Lakatos Menyhért, Rostás Farkas György, Szécsi Magda meséi).
Kapcsolat a gyógynövényekkel és az állatokkal	Mit jelentett a cigányok életében az orvoslás kuruzslás?
Az autentikus és a népies műzene	Az autentikus cigányzene fajtái (pergetők, hallgatók). Jellemző hangszerek, hangszerpótló eszközök. A helyi közösség legjellemzőbb dalai, ének- és táncszokásai, jellemző hangszerhasználata.

4. évfolyam:

Témakörök	Tartalmak
Gyermekirodalom	Mesetípusok: eredetmesék és műmesék. Hosszabb versek, mesék, történetek, novellarészletek, elbeszélések. Mondák, legendák, híres emberekről, történetekről.
Híres emberek, nevezetes események	A helyi cigányközösségben élő vagy onnan elszármazó személyek felkutatása: akikre büszkék lehetünk... család, nemzetség. Az egy családba, egy nemzetségbe való tartozás elvei, szempontjai. A cigány család szerkezete, hierarchiája.

	A cigányság emblematikus jelképei: a cigány zászló, a cigány himnusz.

5. évfolyam:

Témakörök	Tartalmak
Cigány mese-, mondavilág	Eredetmondák, balladák, anekdoták (pl. Bari Károly, Berze Nagy János, Baros Tibor, Rostás Farkas György).
Az emberi élet fordulóinak ünnepeihez kapcsolódó helyi szokások	Húsvét: a nagyheti ünnepkör szokásai, húsvét vasárnap, köszöntők, tojásjátékok, ügyességpróbák. Húsvéthétfő, locsolkodás, locsolóversek, ajándékok. Keresztelő: az újszülöttel kapcsolatos hiedelmek, altatók, mondókák. Jellemző dalok, ének- és táncszokások ünnepekhez kapcsolódva. Nevezetes népszokások, ünnepek. A sorsfordulókhoz (születés, házasságkötés) kapcsolódó szokások. A lakóhely életének legfontosabb eseményei.
A magyarországi cigány népzene	A cigány népzene jellemzői: hallgatók, pergetők. A helyi cigány közösség zenekultúrája
A cigány népviselet: színek, formák, anyagok	Díszítő elemek - színhasználat. A közösség tagjainak különböző viselete. Viseletelemzés: formák, színek, díszek jellegzetességei, közlő funkciója, a férfi és a nő ruházatának különbsége. A cigányok régi és újabb stílusú népviselete. Szín- és formagazdagság. A cigány és a magyar népviselet közötti hasonlóságok és különbözőségek

6. évfolyam:

Témakörök	Tartalmak
A hazai cigány elbeszélő irodalom	Például: Orsós Jakab, Osztojkán Béla, Lakatos Menyhért elbeszélései.
Vándorlás	A vándorlás tárgyi emlékei, a mindennapi élethez használt eszközök (pl. a szekér, a sátor berendezési tárgyai, a vajda ereklyéi). Élet a vándorlás idején. (Hogyan telhettek napjaik a vándorló cigány embernek? A vándorlás idejéből eredő ételek.) A vándorközösség tagjai, feladatuk, a család felépítése. Élet a vándorlás alatt: a közösségek asszony és férfi tagjainak, illetve a közösséget vezető, védelmező tagok szerepe, feladatai, kapcsolattartás. A közösséget alkotó nők, férfiak, gyerekek kapcsolata, közösségben elfoglalt helyük. A vándorló cigányok közötti kapcsolatteremtés, kumpániák közti vándorjelek, gyülekezések. A Romani Kris, a cigány közösségek életét meghatározó íratlan szabályok. A közösségek asszony és férfi tagjainak, illetve a közösségek vezető, védelmező tagjainak szerepe. A vándorjelek szerepe: mikor, miért, hogyan üzentek egymásnak a közösségek, és mi volt a jelentősége az egyes jeleknek. A különböző kumpániák összegyűlésének okai. Életmód és foglalkozás közötti összefüggés: a vándorlás alatt

	folytatott gazdasági tevékenységek. Foglalkozási, megélhetési lehetőségek
Hagyományos cigány mesterségek	Vályogvetés, kosárfonás. Fa- és fémmegmunkálás. Cserekereskedelem, lókupecség. A mesterségek haszna. Harangöntés, drótos. Zenélés. Lókupec, vásározó.
Magyarországi és nemzetközi cigány népdalok	Népdalok, műdalok, zenei szemelvények.
A komponálás jellegzetes módjai a cigány képzőművészeti alkotásokban	Naiv és tanult festők (pl. Péli Tamás, Balázs János, Szentandrássy István műveiben).
Kézműves tárgyak: anyag-forma összefüggései	A cigány kézműves tárgyak jellegzetességeinek megfigyelése.

7.évfolyam:

Témakörök	Tartalmak
A líra képviselői a cigány irodalomban	Pl. Rostás- Farkas György, Bari Károly, Szepesi József, Horváth Gyula, Jónás Tamás, Choli Daróczi József műfordításai
A cigányság eredete.	Első különválás: ben és phen cigányok Nyelvészeti szempontból való elkülönülés (örmény, európai, szír). A népvándorlás hatása a nyelvi és kulturális jellemzők kialakulására. A nyelvi rétegződés.
A cigányság Európában és a világban.	Az életmód alakulása különböző korokban és országokban, a vándorlástól napjainkig. Az egyes cigány csoportok (oláh cigány, beás és romungrok) főbb jellemzői. Lehetséges rokonnépek (dombák, bandzsarák)
A Magyarországon élő cigány népcsoportok néprajzi jellemzői	A népcsoportok elnevezése, földrajzi elhelyezkedésük. Az egyes régiók jellemző dalai, táncai, hangszerei.
A közép-európai élettér	A kézművesség (pl. fegyverkészítés vagy más fémmegmunkálás), mint a viszonylagos megélhetés és a védelemre találás eszköze. Mátyás király privilégium levele. 18-19. század
Zenetörténet	A cigányzene fogalmának kialakulása, változása. Cigányzenészek Magyarországon. (Híres bandák és zenészek életútja, életműve.) A *zenélés, mint életforma,* mint megélhetési lehetőség. Cigányzenészek külföldön régen és most. **Híres cigányzenészek életútja, munkássága.** (pl. Dankó Pista)

8. évfolyam:

Témakörök	Tartalmak
A cigány próza meghatározó egyéniségei:	Pl. Lakatos Menyhért Osztojkán Béla, Orsós Jakab, Holdosi József regényei
A XX. századi magyar irodalom cigányságképe	Olyan magyar regények, vagy elbeszélések (pl. Egri csillagok), melyekben cigány ember is szereplő.
A világirodalom híres cigányábrázolásai	A cigánysors azonos és eltérő elemeinek számbavétele a különböző országokban játszódó, különböző cselekményű írásokban.
A cigány irodalom élő műhelyei	Könyvek, sajtótermékek, audiovizuális dokumentumok, mágneses adathordozók, időszaki kiadványok (napi-, hetilap, folyóirat, évkönyv). (Pl. Lungo Drom, Amaro Drom, Világunk stb.)
Zenetörténet	19-20. századi ún. cigányzenei elemeket felhasználó művek, táncok, pl. Liszt-rapszódiák, Kodály: Galántai, Marosszéki táncok. A verbunkos kialakulása, stílusjegyei. Nemzetközi sikereket elért hazai cigány együttesek repertoárja (pl. Száztagú cigányzenekar).
A magyarországi cigányság hitélete.	A Szűz Mária kultusz, és egyéb új vallási irányzatokhoz tartozás tömeges megjelenése a cigányságkörében.
Magyarországi cigány kutatások	A cigányság életét, kultúráját kutató személyiségek életének, munkásságának ismerete. Pl. Wlislocki Henrik, Erdős Kamil, Bari Károly
A cigány kisebbség helyzete Magyarországon.	Az 1993. évi törvény a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól. Az Országos Cigány Önkormányzat és a helyi kisebbségi önkormányzatok szerepe. Kisebbségi oktatást felvállaló középfokú oktatási intézmények, ösztöndíjrendszerek.

Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatás

az

Ibrányi Árpád Fejedelem Általános Iskola

Paszabi Turi Sándor Tagintézményében

Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatás: cigány kisebbségi oktatás

17/2013.(III.1.) EMMI rendelet a Nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a Nemzetiség iskolai oktatásának irányelvek kiadásáról szóló rendelet előírásai alapján.

A célok és feladatok megvalósulása érdekében a kisebbségi oktatás irányelveinek ajánlásai közül iskolánk a cigány felzárkóztató oktatást vállalta és teljesíti. Ennek keretében tanulóink ismereteket szereznek a cigányság kulturális értékeiről, történelméről, irodalmáról, képzőművészetéről, zenei és tánckultúrájáról, valamint hagyományairól, a cigányság helyzetéről, jogairól, szervezeteiről. Iskolánkban nem működik valamely cigány nyelv oktatása.

A megvalósítás területei:

1. Cigány népismeret tanítása
2. Iskolai sikerességet elősegítő foglalkozás
3. Képességfejlesztés
   - Tantárgyi fejlesztés
   - Szocializáció, kommunikáció fejlesztése
   - Egyéni tehetséggondozás

A megvalósítás módja:

1. óra: 1-3., 6-8. évfolyamon heti egy-egy nemzetiségi népismeret tanóra keretén belül.

2. óra: beépítve a művészeti tantárgyakba

Céljaink, feladataink a nemzetiségi közösséghez való tartozás erősítése.

Intézményünkben az iskolai nevelés és oktatás általános céljai és feladatai mellett biztosítjuk a cigány kisebbség történelmének, szellemi és anyagi kultúrájának megismerését, a hagyományőrzést és teremtést, az önismeret kialakítását, a kisebbségi jogok megismerését és gyakorlását.

Törekszünk arra, hogy

- Az etnikai kisebbséghez tartozó tanuló megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását,
- Vállalja másságát, elfogadja és másoknak is megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse közösségi kötődését,
- Váljon nyilvánvalóvá kultúrájuk gazdagságának előnye, alakuljon ki bennük a reális kisebbségkép,
- Ismerjék fel az előítéletek és kirekesztés megjelenési formáit, veszélyeit, a kisebbségi jogok megsértésének jelenségét.
- Az iskola tanulói kölcsönösen tartsák tiszteletben egymás etnikai hovatartozását.

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyagtartalmak

1. évfolyam:

Témakörök	Tartalmak
Cigány gyermekirodalom	Kiszámolók csúfolók, pár soros versek Ördög-tündér, állat és tréfás mesék Népmesék, műmesék (pl. Szécsi Magda, Bari Károly meséi)
Az év jeles napjaihoz kötődő ünnepek	Újév: újévi köszöntők, hagyományok az újév napján Karácsony: karácsonyi köszöntők (pl. Choli Daróczi József, Karsai Ervin versei)

2. évfolyam:

Témakörök	Tartalmak
Cigány gyermekirodalom	Kiszámolók, nyelvtörők, rövid versek mesék, történetek Ördög-tündér, tréfás és állatmesék, népmesék, műmesék. (pl. Szécsi Magda, Bari Károly)
Kötődés a természethez	A növények és állatok jelentősége a cigány ember életében.
Hagyományos és a helyi közösségekre jellemző cigánydalok	Az aszimmetrikus ritmusok Hangszerpótló eszközök (pl. kanna, kanál, szájbőgő) Ritmusgyakorlatok Magyar és nemzetközi cigánydalok

3. évfolyam:

Témakörök	Tartalmak
Cigány gyermekirodalom	Szólások, mondások, mesék, történetek, eredetmesék. Mesemondási szokások általában és a helyi cigány közösségben (pl. Lakatos Menyhért, Rostás Farkas György, Szécsi Magda meséi).
Kapcsolat a gyógynövényekkel és az állatokkal	Mit jelentett a cigányok életében az orvoslás kuruzslás?
Az autentikus és a népies műzene	Az autentikus cigányzene fajtái (pergetők, hallgatók). Jellemző hangszerek, hangszerpótló eszközök. A helyi közösség legjellemzőbb dalai, ének- és táncszokásai, jellemző hangszerhasználata.

4. évfolyam:

Témakörök	Tartalmak
Gyermekirodalom	Mesetípusok: eredetmesék és műmesék. Hosszabb versek, mesék, történetek, novellarészletek, elbeszélések. Mondák, legendák, híres emberekről, történetekről.
Híres emberek, nevezetes események	A helyi cigányközösségben élő vagy onnan elszármazó személyek felkutatása: akikre büszkék lehetünk... család, nemzetség. Az egy családba, egy nemzetségbe való tartozás elvei, szempontjai. A cigány család szerkezete, hierarchiája.

	A cigányság emblematikus jelképei: a cigány zászló, a cigány himnusz.

5. évfolyam:

Témakörök	Tartalmak
Cigány mese-, mondavilág	Eredetmondák, balladák, anekdoták (pl. Bari Károly, Berze Nagy János, Baros Tibor, Rostás Farkas György).
Az emberi élet fordulóinak ünnepeihez kapcsolódó helyi szokások	Húsvét: a nagyheti ünnepkör szokásai, húsvét vasárnap, köszöntők, tojásjátékok, ügyességpróbák. Húsvéthétfő, locsolkodás, locsolóversek, ajándékok. Keresztelő: az újszülöttel kapcsolatos hiedelmek, altatók, mondókák. Jellemző dalok, ének- és táncszokások ünnepekhez kapcsolódva. Nevezetes népszokások, ünnepek. A sorsfordulókhoz (születés, házasságkötés) kapcsolódó szokások. A lakóhely életének legfontosabb eseményei.
A magyarországi cigány népzene	A cigány népzene jellemzői: hallgatók, pergetők. A helyi cigány közösség zenekultúrája
A cigány népviselet: színek, formák, anyagok	Díszítő elemek - színhasználat. A közösség tagjainak különböző viselete. Viseletelemzés: formák, színek, díszek jellegzetességei, közlő funkciója, a férfi és a nő ruházatának különbsége. A cigányok régi és újabb stílusú népviselete. Szín- és formagazdagság. A cigány és a magyar népviselet közötti hasonlóságok és különbözőségek

6. évfolyam:

Témakörök	Tartalmak
A hazai cigány elbeszélő irodalom	Például: Orsós Jakab, Osztojkán Béla, Lakatos Menyhért elbeszélései.
Vándorlás	A vándorlás tárgyi emlékei, a mindennapi élethez használt eszközök (pl. a szekér, a sátor berendezési tárgyai, a vajda ereklyéi). Élet a vándorlás idején. (Hogyan telhettek napjaik a vándorló cigány embernek? A vándorlás idejéből eredő ételek.) A vándorközösség tagjai, feladatuk, a család felépítése. Élet a vándorlás alatt: a közösségek asszony és férfi tagjainak, illetve a közösséget vezető, védelmező tagok szerepe, feladatai, kapcsolattartás. A közösséget alkotó nők, férfiak, gyerekek kapcsolata, közösségben elfoglalt helyük. A vándorló cigányok közötti kapcsolatteremtés, kumpániák közti vándorjelek, gyülekezések. A Romani Kris, a cigány közösségek életét meghatározó íratlan szabályok. A közösségek asszony és férfi tagjainak, illetve a közösségek vezető, védelmező tagjainak szerepe. A vándorjelek szerepe: mikor, miért, hogyan üzentek egymásnak a közösségek, és mi volt a jelentősége az egyes jeleknek. A különböző kumpániák összegyűlésének okai. Életmód és foglalkozás közötti összefüggés: a vándorlás alatt

	folytatott gazdasági tevékenységek. Foglalkozási, megélhetési lehetőségek
Hagyományos cigány mesterségek	Vályogvetés, kosárfonás. Fa- és fémmegmunkálás. Cserekereskedelem, lókupecség. A mesterségek haszna. Harangöntés, drótos. Zenélés. Lókupec, vásározó.
Magyarországi és nemzetközi cigány népdalok	Népdalok, műdalok, zenei szemelvények.
A komponálás jellegzetes módjai a cigány képzőművészeti alkotásokban	Naiv és tanult festők (pl. Péli Tamás, Balázs János, Szentandrássy István műveiben).
Kézműves tárgyak: anyag-forma összefüggései	A cigány kézműves tárgyak jellegzetességeinek megfigyelése.

7.évfolyam:

Témakörök	Tartalmak
A líra képviselői a cigány irodalomban	Pl. Rostás- Farkas György, Bari Károly, Szepesi József, Horváth Gyula, Jónás Tamás, Choli Daróczi József műfordításai
A cigányság eredete.	Első különválás: ben és phen cigányok Nyelvészeti szempontból való elkülönülés (örmény, európai, szír). A népvándorlás hatása a nyelvi és kulturális jellemzők kialakulására. A nyelvi rétegződés.
A cigányság Európában és a világban.	Az életmód alakulása különböző korokban és országokban, a vándorlástól napjainkig. Az egyes cigány csoportok (oláh cigány, beás és romungrok) főbb jellemzői. Lehetséges rokonnépek (dombák, bandzsarák)
A Magyarországon élő cigány népcsoportok néprajzi jellemzői	A népcsoportok elnevezése, földrajzi elhelyezkedésük. Az egyes régiók jellemző dalai, táncai, hangszerei.
A közép-európai élettér	A kézművesség (pl. fegyverkészítés vagy más fémmegmunkálás), mint a viszonylagos megélhetés és a védelemre találás eszköze. Mátyás király privilégium levele. 18-19. század
Zenetörténet	A cigányzene fogalmának kialakulása, változása. Cigányzenészek Magyarországon. (Híres bandák és zenészek életútja, életműve.) A *zenélés, mint életforma,* mint megélhetési lehetőség. Cigányzenészek külföldön régen és most. **Híres cigányzenészek életútja, munkássága.** (pl. Dankó Pista)

8. évfolyam:

Témakörök	Tartalmak
A cigány próza meghatározó egyéniségei:	Pl. Lakatos Menyhért Osztojkán Béla, Orsós Jakab, Holdosi József regényei
A XX. századi magyar irodalom cigányságképe	Olyan magyar regények, vagy elbeszélések (pl. Egri csillagok), melyekben cigány ember is szereplő.
A világirodalom híres cigányábrázolásai	A cigánysors azonos és eltérő elemeinek számbavétele a különböző országokban játszódó, különböző cselekményű írásokban.
A cigány irodalom élő műhelyei	Könyvek, sajtótermékek, audiovizuális dokumentumok, mágneses adathordozók, időszaki kiadványok (napi-, hetilap, folyóirat, évkönyv). (Pl. Lungo Drom, Amaro Drom, Világunk stb.)
Zenetörténet	19-20. századi ún. cigányzenei elemeket felhasználó művek, táncok, pl. Liszt-rapszódiák, Kodály: Galántai, Marosszéki táncok. A verbunkos kialakulása, stílusjegyei. Nemzetközi sikereket elért hazai cigány együttesek repertoárja (pl. Száztagú cigányzenekar).
A magyarországi cigányság hitélete.	A Szűz Mária kultusz, és egyéb új vallási irányzatokhoz tartozás tömeges megjelenése a cigányságkörében.
Magyarországi cigány kutatások	A cigányság életét, kultúráját kutató személyiségek életének, munkásságának ismerete. Pl. Wlislocki Henrik, Erdős Kamil, Bari Károly
A cigány kisebbség helyzete Magyarországon.	Az 1993. évi törvény a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól. Az Országos Cigány Önkormányzat és a helyi kisebbségi önkormányzatok szerepe. Kisebbségi oktatást felvállaló középfokú oktatási intézmények, ösztöndíjrendszerek.